ภาคผนวก ข

ข้อมูลพื้นฐานรัฐทั้งแปดในภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือของอินเดีย (North East India)

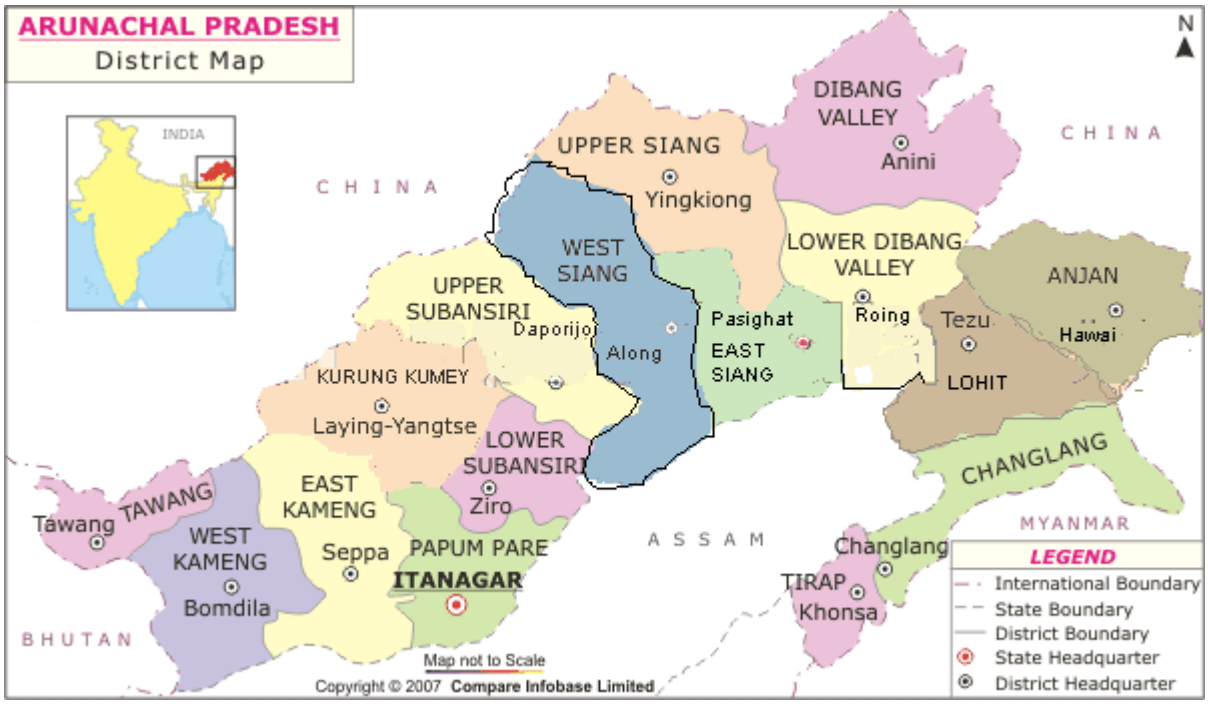
รัฐในภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือของอินเดีย นับว่ามีความสำคัญต่อการค้า อุตสาหกรรม และการส่งออกของประเทศในอ่าวเบงกอล อีกทั้งทรัพยากรทางธรรมชาติอันอุดมสมบูรณ์ที่เอื้อประโยชน์ต่อการค้าระหว่างกัน นอกจากนี้รัฐทางตะวันออกเฉียงเหนือของอินเดียยังมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านหลายประเทศ โดยรัฐทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของอินเดีย มีทั้งสิ้น 8 รัฐ ประกอบด้วย

1) อรุณาจัลประเทศ (Arunachal Pradesh)
2) อัสสัม (Assam)
3) มณีปุระ (Manipur)
4) เมฆาลัย (Meghalaya)
5) มิโซรัม (Mizoram)
6) นากาแลนด์ (Nagaland)
7) สิกขิม (Sikkim)
8) ตริปุระ (Tripura)

ภาพที่ ข-1 รัฐทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของอินเดีย

1. อรุณาจัลประเทศ (Arunachal Pradesh)

1.1 ข้อมูลทั่วไป

รัฐอรุณาจัลประเทศ เป็นหนึ่งในรัฐทางตะวันออกเฉียงเหนือของอินเดีย มีเนื้อที่ราว 83,743 ตารางกิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านหลายประเทศ โดยทางตะวันตกติดต่อกับภูฏาน ทางเหนือติดต่อกับจีน และติดต่อกับพม่าทางทิศตะวันออก รัฐอรุณาจัลประเทศเป็นรัฐที่มีเนื้อที่มากที่สุดในบรรดารัฐต่างๆ ของภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือของอินเดีย มีความอุดมสมบูรณ์ทางทรัพยากรธรรมชาติและป่าไม้เป็นอย่างมาก มีแม่น้ำขนาดใหญ่ และมีพื้นที่สวยงาม อีกทั้งภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นภูเขา มีเทือกเขาหิมาลัยเป็นแนวยาวทางตอนเหนือของรัฐ พื้นที่ประมาณร้อยละ 60 เป็นป่าเขียวชะอุ่มตลอดทั้งปี มีแม่น้ำพรหมบุตรเป็นแม่น้ำสายหลักที่ไหลผ่าน

รัฐอรุณาจัลประเทศ ประกอบไปด้วย 16 เมือง มีประชากรอาศัยอยู่ทั้งสิ้น 1,097,968 คน การคมนาคมของรัฐอรุณาจัลประเทศ มีด้วยกัน 3 เส้นทาง คือ ทางอากาศ ทางรถไฟ และทางถนน โดยทางอากาศมีสนามบินที่ใกล้ที่สุดในเมืองเตสปูร์ (Tezpur) รัฐอัสสัมห่างจากเมืองอิฏานคร เมืองหลวงของรัฐอรุณาจัลประเทศ 226 กิโลเมตร ทางรถไฟ มีสถานีรถไฟที่ใกล้ที่สุดที่เมืองฮาร์โมตี (Harmoti) รัฐอัสสัม ห่างจากเมืองอิฏานคร 33 กิโลเมตร และสำหรับทางถน มีถนนเชื่อมต่อกับเมืองสำคัญของรัฐใกล้เคียง และเมืองใหญ่อื่นๆ ของประเทศ

ด้านทรัพยากรธรรมชาติ พบว่า ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญของรัฐอรุณาจัลประเทศ คือ ถ่านหิน ปิโตรเลียม เหล็ก ทองแดง แกรไฟต์ และหินปูน และอุตสาหกรรมที่สำคัญของรัฐ คือ อุตสาหกรรมป่าไม้ อุตสาหกรรมชา อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เหมืองถ่านหิน และผลไม้แปรรูป

1.2 สภาพเศรษฐกิจ

ประชากรของรัฐอรุณาจัลประเทศ มีรายได้ต่อหัวสูง โดยมีรายได้ต่อหัวสูงกว่ารายได้ต่อหัวเฉลี่ยของประชากรอินเดียทั้งประเทศ โดยในปี 2542 พบว่ารายได้ต่อหัวของประชากรรัฐอรุณาจัลประเทศอยู่ที่ 13,990 รูปี เพิ่มขึ้นเป็น 17,340 รูปี ในปี 2546 และในปี 2551 รายได้ต่อหัวของประชากรของรัฐสูงที่สุด อยู่ที่ 22,475 รูปี โดยเพิ่มขึ้นจากปี 2550 ร้อยละ 4.14

ตารางภาคผนวก ข1 รายได้ต่อหัวของประชากรของรัฐอรุณาจัลประเทศ หน่วย: รูปี

ปี	รายได้ต่อหัวของประชากร	อัตราการขยายตัว
2542	13,990	-
2543	14,726	5.26
2544	16,793	14.03
2545	15,832	-5.72
2546	17,340	9.52
2547	19,339	11.53
2548	18,179	-6
2549	20,458	12.54
2550	21,582	5.49
2551	22,475	4.14

หมายเหตุ: เงินรูปี เป็นสกุลเงินตราประจำอินเดีย โดยมีอัตราแลกเปลี่ยนเงินรูปีต่อเงินเหรียญสหรัฐอยู่ที่ 1 $ ต่อ 48.41 รูปี (อัตราแลกเปลี่ยนเฉลี่ย ของปี พ.ศ. 2552)

ที่มา: Central Statistical Organization (2553)

เมื่อพิจารณาถึงมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของรัฐอรุณาจัลประเทศ (Gross State Domestic Product: GSDP) พบว่า ปี 2551 GSDP ของรัฐอรุณาจัลประเทศมีมูลค่า 30,280 ล้านรูปี โดยมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้านี้ ร้อยละ 5.87 ซึ่ง GSDP ของรัฐอรุณาจัลประเทศ มีมูลค่าเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด เมื่อเริ่มพิจารณาจากปี 2542 พบว่า GSDP ของรัฐอรุณาจัลประเทศ มีมูลค่า 16,120 ล้านรูปี เพิ่มขึ้นเป็น 19,970 ล้านรูปี ในปี 2544 และเพิ่มขึ้นเป็น 26,890 28,600 และ 30,280 ล้านรูปี ในปี 2549 2550 และ 2551 ตามลำดับ

ตารางภาคผนวก ข2 ผลิตภัณฑ์มวลรวม ของรัฐอรุณาจัลประเทศ หน่วย: ล้านรูปี[1]

ปี	ผลิตภัณฑ์มวลรวมของรัฐ	อัตราการขยายตัว (%)
2542	16,117.70	-
2543	17,258.60	7.07
2544	19,966.10	15.7
2545	19,112.50	-4.31
2546	21,203.30	10.94
2547	24,689.40	16.46
2548	23,641.40	-4.25
2549	26,892.00	13.75
2550	28,602.60	6.36
2551	30,282.70	5.87

หมายเหตุ: [1] ข้อมูลในรายงานของอินเดียใช้หน่วย Rupee in Crores เพื่อความเข้าใจที่เป็นสากลผู้วิจัยจึงเปลี่ยนหน่วยจากRupee in Crores เป็นล้านรูปี โดย 1 ล้านรูปี เท่ากับ 0.1 Rupee in Crores

ที่มา: Central Statistical Organization (2553)

เมื่อพิจารณา GSDP ของรัฐอรุณาจัลประเทศ แยกเป็นรายสาขาการผลิต พบว่า สัดส่วนของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของรัฐอรุณาจัลประเทศมาจากภาคบริการมากที่สุด รองลงมา คือ ภาคอุตสาหกรรม และภาคเกษตรกรรม ตามลำดับ โดยในปี 2551 มูลค่า GSDP ภาคบริการ มีมูลค่า 13,386.8 ล้านรูปี ซึ่งบริการที่มูลค่าสูงที่สุด คือ การบริหารสาธารณะ มีมูลค่า 4,586.2 ล้านรูปี รองลงมา คือ บริการอื่นๆ และบริการด้านการสื่อสาร มีมูลค่า 3,376.0 และ 2,050.4 ล้านรูปี ตามลำดับ

สำหรับภาคอุตสาหกรรมของรัฐอรุณาจัลประเทศ มีมูลค่า 9,723.3 ล้านรูปี คิดเป็นร้อยละ 32.1 ของ GSDP ของรัฐอรุณาจัลประเทศ ซึ่งกิจกรรมการก่อสร้างมีสัดส่วนสูงที่สุดในภาคอุตสาหกรรม โดยในปี 2551 มีมูลค่า 6,453.5 ล้านรูปี

ตารางภาคผนวก ข3 ผลิตภัณฑ์มวลรวมของรัฐอรุณาจัลประเทศ แยกตามสาขาการผลิต

หน่วย: ล้านรูปี[1]

สาขาการผลิต	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551
ภาคเกษตรกรรม	**5,252.9**	**5,938.4**	**5,628.2**	**5,590.0**	**5,796.1**	**5,643.6**	**5,769.1**	**6,521.6**	**7,000.0**	**7,172.6**
เกษตรกรรม	4,404.5	4,974.2	4,858.0	4,879.1	5,205.6	5,024.6	5,132.5	5,748.5	6,351.9	6,538.7
ป่าไม้และการตัดไม้	701.4	812.4	610.5	551.2	427.6	441.4	452.3	602.9	477.9	461.9
การประมง	147.0	151.8	159.7	159.7	162.9	177.6	184.3	170.2	170.2	172.0
ภาคอุตสาหกรรม	**3,402.3**	**3,297.8**	**5,950.3**	**4,687.4**	**6,086.5**	**9,257.5**	**8,013.5**	**9,053.5**	**9,439.7**	**9,723.3**
เหมืองแร่และการระเบิดหิน	404.4	297.8	287.4	284.0	259.5	288.7	378.0	340.7	342.6	360.4
อุตสาหกรรมการผลิต	471.9	550.7	516.7	558.2	522.9	532.2	588.8	637.3	699.2	717.9
การก่อสร้าง	2,250.3	2,164.6	4,864.5	3,405.2	3,891.1	6,102.7	5,012.2	6,124.7	6,391.3	6,453.5
การไฟฟ้า ก๊าซ และการปประปา	275.7	284.7	281.7	440.0	1,413.0	2,333.9	2,034.5	1,950.8	2,006.6	2,191.5
ภาคบริการ	**7,462.5**	**8,022.4**	**8,387.6**	**8,835.1**	**9,320.7**	**9,788.3**	**9,858.8**	**11,316.9**	**12,162.9**	**13,386.8**
การคมนาคมขนส่งทางรถไฟ	0.5	0.4	0.4	4.0	1.2	1.2	1.4	1.7	1.9	1.9
การขนส่งทางอื่นๆ	518.9	553.6	576.1	594.4	671.1	658.1	671.7	704.9	726.9	799.7
การเก็บรักษา	3.7	3.7	3.9	3.9	3.9	4.7	4.5	4.7	4.7	4.7
การสื่อสาร	341.6	349.5	375.5	522.0	498.0	573.1	909.8	1,424.4	2,050.3	2,050.4
กาค้า โรงแรม และร้านอาหาร	954.6	1,009.6	981.2	1,006.8	993.2	1,025.4	1,134.2	1,199.2	1,220.9	1,242.7
ธนาคารและการประกันภัย	394.6	476.6	479.0	549.1	520.2	455.3	463.9	555.3	650.2	670.2
อสังหาริมทรัพย์ กรรมสิทธิ์ในอาคารบ้านเรือน และธุรกิจบริการ	509.5	529.2	546.6	562.6	576.2	577.3	559.9	595.9	623.4	655.0
การบริหารสาธารณะ	2,558.9	2,961.6	3,113.8	3,301.6	3,480.6	3,771.1	3,437.3	3,944.6	3,912.1	4,586.2
บริการอื่นๆ	2,180.2	2,138.2	2,311.1	2,290.7	2,576.3	2,722.1	2,676.1	2,886.2	2,972.5	3,376.0
GSDP	**16,117.7**	**17,258.6**	**19,966.1**	**19,112.5**	**21,203.3**	**24,689.4**	**23,641.4**	**26,892.0**	**28,602.6**	**30,282.7**

หมายเหตุ: [1] ข้อมูลในรายงานของอินเดียใช้หน่วย Rupee in Lakh เพื่อความเข้าใจที่เป็นสากลผู้วิจัยจึงเปลี่ยนหน่วยจากRupee in Lakh เป็นล้านรูปี โดย 1 ล้านรูปี เท่ากับ 10 Rupee in Lakh

ที่มา: Central Statistical Organization (2553)

1.3 ภาคอุตสาหกรรมและการลงทุนของรัฐอรุณาจัลประเทศ

รัฐอรุณาจัลประเทศ เป็นรัฐที่มีพื้นที่ใหญ่ที่สุดในบรรดา 8 รัฐทางตะวันออกเฉียงเหนือของอินเดีย มีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ ซึ่งสมควรนำความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรที่มีไปผลิตเป็นสินค้าและบริการ เพื่อนำมาพัฒนารัฐให้มีความก้าวหน้าและเสริมสร้างรายได้ให้แก่ประชากรของรัฐ แต่ในปัจจุบันการเติบโตด้านอุตสาหกรรมของรัฐยังไม่สดใสเท่าที่ควรยังอยู่ในขั้นเริ่มต้น แม้ว่าศักยภาพของรัฐมีมากพอสำหรับการพัฒนาด้านอุตสาหกรรมให้เติบโตมากกว่าที่เป็นอยู่ก็ตาม

อย่างไรก็ตาม รัฐบาลอินเดียได้มีการผลักดันด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมอย่างมาก โดยผ่านทางนโยบายมองตะวันออก หรือ Look East Policy ซึ่งเป็นนโยบายที่มีแผนการสร้างสาธารณูปโภคต่างๆ ที่จะอำนวยความสะดวกต่อการการค้าและอุตสาหกรรมอย่างมหาศาล

สำหรับศักยภาพของอุตสาหกรรมในรัฐอรุณาจัลประเทศ จะเป็นอุตสาหกรรมที่เกี่ยวกับการเกษตรและการทำสวน เนื่องจากความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรในพื้นที่ โดยผลผลิตทางการเกษตรของรัฐที่มีศักยภาพที่จะลงทุน เพื่อพัฒนาต่อไปเป็นสินค้าเกษตรอุตสาหกรรม และอุตสาหกรรมการแปรรูปสินค้าเกษตรได้ในอนาคต มีดังนี้

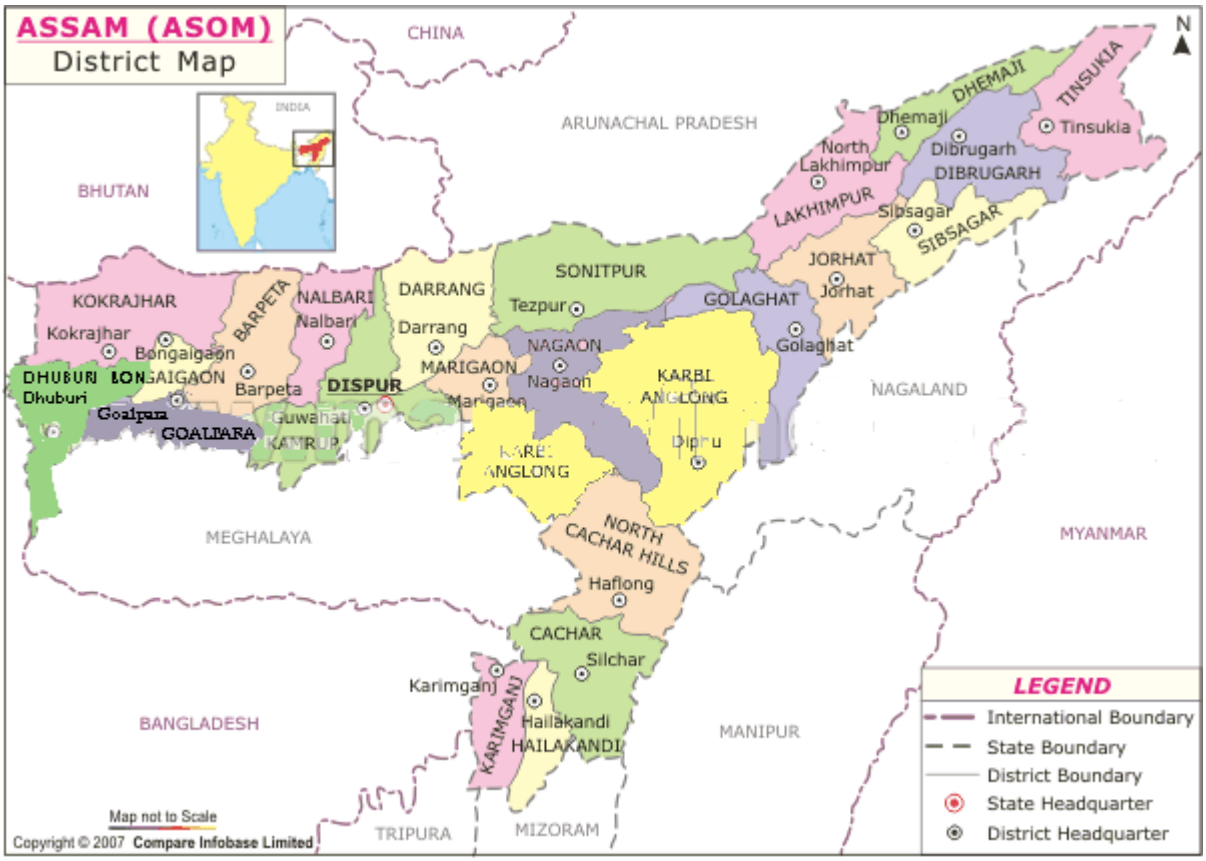
1) การปลูกมันสำปะหลังเพื่อนำไปผลิตเป็นสาคูและแป้งสาคู
2) ผลผลิตของผลไม้ต่างๆ เพื่อนำไปผลิตเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
3) ขิงอบแห้ง ตากแห้ง
4) การปลูกแอปเปิ้ล เพื่อการแปรรูป
5) อุตสาหกรรมห้องเย็น
6) การแปรรูปผักและผลไม้นานาชนิดให้เกิดผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย

นอกจากนี้ รัฐอรุณาจัลประเทศ มีพื้นที่ที่มีศักยภาพเหมาะแก่การตั้งโรงงานที่เกี่ยวข้องกับสิ่งทอและเสื้อผ้าสำเร็จรูป ได้แก่ เสื้อเชิร์ต กระโปรง และผ้าคลุมไหล่ที่ผลิตจากฝ้าย เป็นต้น อย่างไรก็ตาม เนื่องจากรัฐอรุณาจัลประเทศ มีภูมิประเทศที่การเดินทางเข้าถึงลำบากจึงเป็นปัญหาสำคัญในการทำการตลาด สำหรับอุตสาหกรรมต่างๆ ที่มีศักยภาพเหมาะสมกับพื้นที่ที่จะเข้ามาลงทุน

รัฐอรุณาจัลประเทศ เป็นรัฐที่ใหญ่ที่สุดในรัฐทางตะวันออกเฉียงเหนือของอินเดีย พื้นที่ของรัฐมีสัดส่วนของพื้นที่ราบสำหรับประชากรอยู่อาศัยจำนวนน้อย ส่วนใหญ่จะเป็นพื้นที่ป่า ด้านรายได้ของประชากรในปี 2552 พบว่ารายได้ประชากรต่อหัวของรัฐอรุณาจัลประเทศมีมูลค่าสูงที่สุดในบรรดารัฐอื่นๆ ที่อยู่ทางตะวันออกเฉียงเหนือของอินเดีย และมีมูลค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยของรายได้ต่อหัวของประชากรประเทศอินเดียอีกด้วย สำหรับอุตสาหกรรมที่สำคัญของรัฐจะเกี่ยวข้องกับป่าไม้และผลิตภัณฑ์จากป่า ซึ่งนับว่าสามารถนำรายได้และสร้างงานให้แก่ประชากรของรัฐจำนวนมาก โดยอุตสาหกรรมป่าไม้ดังกล่าว ได้แก่ อุตสาหกรรมไม้แปรรูป และอุตสาหกรรมไม้อัด และเป็นอุตสาหกรรมที่มีขนาดกลางและขนาดใหญ่ สำหรับโอกาสการค้าและการลงทุนของรัฐอรุณาจัลประเทศ พบว่า อุตสาหกรรมท่องเที่ยว โดยเฉพาะการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติและเชิงนิเวศวิทยา อุตสาหกรรมสิ่งทอและศิลปหัตถกรรม อุตสาหกรรมป่าไม้และอุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่องโครงการโครงสร้างพื้นฐาน อาทิ โรงงานไฟฟ้าและโทรคมนาคม และธุรกิจบริการทางการแพทย์และการศึกษา

ด้านนโยบายส่งเสริมการลงทุน พบว่า รัฐอรุณาจัลประเทศ มีนโยบายส่งเสริมอุตสาหกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับอุตสาหกรรมที่มีการจ้างแรงงานท้องถิ่น และส่งเสริมการลงทุนจากนักลงทุนต่างรัฐ โดยให้สิทธิการครอบครองกิจการร้อยละ 100 เป็นระยะเวลา 30 ปี หลังจากนั้นสิทธิการครอบครองจะลดลงเหลือร้อยละ 49 และอีกร้อยละ 51 จะต้องเป็นของคนท้องถิ่นให้ความสำคัญกับการพัฒนาอุตสาหกรรมต่อไปนี้เป็นพิเศษ: อุตสาหกรรมที่ใช้วัตถุดิบในท้องถิ่น โครงสร้างพื้นฐาน ธุรกิจบริการทางการแพทย์และการศึกษาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีโครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ เพื่อให้เกื้อกูลต่อการลงทุน เช่น โครงการก่อสร้างทางหลวง โรงไฟฟ้าพลังน้ำ และสะพานแขวนมีมาตรการจูงใจนักลงทุน อาทิ การอุดหนุนการคมนาคมขนส่ง การประกันภัยและอัตราดอกเบี้ยพิเศษ

2. รัฐอัสสัม (Assam)

2.1 ข้อมูลทั่วไป

รัฐอัสสัมเป็นหนึ่งในรัฐทางตะวันออกเฉียงเหนือของอินเดีย สามารถเดินทางเข้ามาได้สะดวกที่สุด มีประชากรอาศัยอยู่ราว 26.6 ล้านคน (ปี 2552) คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 2.59 ของประชากรอินเดีย มีพื้นที่ 78,438 ตารางกิโลเมตร ใหญ่เป็นอันดับที่ 16 ของประเทศ ความหนาแน่นของประชากรอยู่ที่ 340 คนต่อตารางกิโลเมตร เมืองหลวงของรัฐ คือ เมือง Dispur สำหรับเมืองที่ใหญ่ที่สุดของรัฐ คือ เมืองกูวาฮาติ (Guwahati) ภาษาหลักที่ใช้ในการสื่อสาร คือ ภาษาอัสสัม (Assamese) เบงกาลี (Bengali) และโบโด (Bodo) รัฐอัสสัมมีเมืองต่างๆ ทั้งสิ้น 27 เมือง

รัฐอัสสัม มีลุ่มแม่น้ำพรหมบุตรและแม่น้ำพารัก อีกทั้งห้อมล้อมไปด้วยรัฐทั้งหกรัฐทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของอินเดีย ได้แก่ อรุณาจัลประเทศ นาคาแลนด์ มณีปุระ มิโซรัม ตริปุระ และเมฆาลัย รัฐเหล่านี้เชื่อมต่อกับส่วนอื่นๆ ของอินเดีย โดยผ่านพื้นที่แคบในเบงกอลตะวันตก นอกจากนี้รัฐอัสสัมยังมีชายแดนร่วมกับภูฏานและบังคลาเทศ มีวัฒนธรรม ประชากร และภูมิอากาศในลักษณะ

เดียวกันกับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อีกทั้งมีฝนตกชุก จึงทำให้รัฐอัสสัมอุดมสมบูรณ์ไปด้วยป่าไม้ และพืชพรรณธรรมชาติ โดยพื้นที่ร้อยละ 35.48 ของรัฐปกคลุมไปด้วยป่าไม้

รัฐอัสสัม มีชื่อเสียงด้านแหล่งใบชา ปิโตรเลียม ไหมอัสสัม และความหลากหลายทางชีวภาพ อีกทั้งยังประสบความสำเร็จในการอนุรักษ์แรดนอเดียว จากสภาพสูญพันธุ์ในอุทยานแห่งชาติกาจิรังคา (Kaziranga National Park) เสือในอุทยานแห่งชาติมนัส (Manas National Park) และจัดหาแหล่งอาศัยสุดท้ายของสัตว์ป่าสำหรับช้างเอเชียด้วย รัฐอัสสัมเริ่มเป็นที่นิยมมากขึ้นในฐานะเป็นแหล่งท่องเที่ยวชมสัตว์ป่า นอกจากนี้ อัสสัมยังเป็นที่รู้จักกันดีในฐานะป่าต้นสาละ และผลิตภัณฑ์จากป่าไม้

ด้านการคมนาคมของรัฐอัสสัม มีการเชื่อมโยงกับส่วนอื่นๆ ของอินเดียทั้งทางบกและอากาศ มีเที่ยวบินของสายการบินอินเดียจากกรุงเทพฯ ไปกุวาฮาติสัปดาห์ละ 1 เที่ยว การขนส่งสินค้าส่วนใหญ่ใช้รถบรรทุกและรถไฟ และรัฐบาลมีแผนพัฒนา East West Corridor ซึ่งจะเป็นการขยายถนนจากรัฐคุชราตทางทิศตะวันตกมายังภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2.2 สภาพเศรษฐกิจ

รัฐอัสสัมเป็นรัฐที่มีขนาดเศรษฐกิจใหญ่ที่สุดในบรรดารัฐต่างๆ ทางตะวันออกเฉียงเหนือของอินเดียทั้ง 7 รัฐ อีกทั้งเป็นรัฐที่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบกว่ารัฐอื่นๆ ทั้งด้านที่ตั้ง ที่สามารถเดินทางสะดวก เป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ อาทิ ก๊าซธรรมชาติ น้ำมัน ยางะรรมชาติ ชา และแร่ ส่งผลให้รัฐอัสสัม มีมูลค่าการส่งออกสินค้าสูงที่สุดโดยเมื่อรวมกับรัฐนากาแลนด์ พบว่า มีมูลค่าการส่งออกสูงถึงร้อยละ 96 ของการส่งออกสินค้าทั้งหมดของทุกรัฐทางตะวันออกเฉียงเหนือของอินเดีย รัฐอัสสัมเป็นประตูของภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือของอินเดียสู่ประเทศเพื่อนบ้านหลายประเทศ อันได้แก่ พม่า จีน บังคลาเทศ เนปาล และภูฏาน ซึ่งย่อมเป็นผลดีต่อการค้าของอินเดียในการติดต่อค้าขายกับประเทศในอาเซียน (ASEAN) และบิมสเทค (BIMSTEC) ซึ่งหมายถึงประชากรกว่า 400 ครัวเรือน

สำหรับรายได้ต่อหัวของประชากรในรัฐอัสสัมค่อนข้างสูง และมีอัตราการเจริญเติบโตเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2542 รายได้ต่อหัวประชากรของรัฐอยู่ที่ 12,282 รูปี เพิ่มขึ้นเป็น 13,072 รูปี ในปี 2545 และในปี 2549 2550 และ 2551 รายได้ต่อหัวประชากรของรัฐอยู่ที่ 14,894 15,526 และ 16,272 รูปี ตามลำดับ โดยในปี 2551 รายได้ต่อหัวเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 4.8 จากปี 2550

ตารางภาคผนวก ข4 รายได้ต่อหัวของประชากรของรัฐอัสสัม หน่วย: รูปี

ปี	รายได้ต่อหัวของประชากร	อัตราการขยายตัว (%)
2542	12,282	-
2543	12,447	1.3
2544	12,529	0.7
2545	13,072	4.3
2546	13,675	4.6
2547	13,946	2.0
2548	14,419	3.4
2549	14,894	3.3
2550	15,526	4.2
2551	16,272	4.8

ที่มา: Central Statistical Organization (2553)

เมื่อพิจารณาถึงผลิตภัณฑ์มวลรวมของรัฐอัสสัม (Gross State Domestic Product: GSDP) พบว่า ปี 2551 มีมูลค่า 533,185 ล้านรูปี เพิ่มขึ้นจากปี 2550 ที่มีมูลค่า GSDP อยู่ที่ 502,224 ล้านรูปี ถึงร้อยละ 6.2 ซึ่งเป็นอัตราการเติบโตของ GSDP ที่เพิ่มขึ้นสูงสุดในรอบ 10 ปีของรัฐ และเมื่อพิจารณา GSDP แยกตามสามาขาการผลิต พบว่า รายได้ส่วนใหญ่ของรัฐมาจากภาคบริการ รองลงมา คือ ภาคเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม ตามลำดับ โดยในปี 2551 มูลค่า GSDP ภาคบริการอยู่ที่ 293,701 ล้านรูปี คือ ภาคเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม มีมูลค่า 132,871 และ 106,614 ล้านรูปี ตามลำดับ

ตารางภาคผนวก ข5 ผลิตภัณฑ์มวลรวมของรัฐอัสสัม หน่วย: ล้านรูปี

ปี	ผลิตภัณฑ์มวลรวมของรัฐ (Gross State Domestic Product: GSDP)	อัตราการเจริญเติบโต (%)
2542	348,332	
2543	357,150	2.5
2544	366,417	2.6
2545	392,333	7.1
2546	415,953	6.0
2547	431,497	3.7
2548	452,824	4.9
2549	475,015	4.9
2550	502,224	5.7
2551	533,185	6.2

ที่มา: Central Statistical Organization (2553)

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาไปยังรายละเอียดของแต่ละสาขาการผลิต พบว่า ภาคบริการ สาขาการค้า โรงแรม และร้านอาหารของรัฐอัสสัม มีมูลค่าสูงที่สุด โดยในปี 2551 มีมูลค่า 88,888 ล้านรูปี สำหรับภาคเกษตรกรรม กิจกรรมการผลิตด้านการเพาะปลูก เกษตรกรรม มีมูลค่าสูงสุดถึง 121,776 ล้านรูปี ซึ่งรัฐอัสสัมเป็นรัฐที่มีชื่อเสียงด้านการผลิตและการส่งออกชา (Assam Tea) จึงส่งผลให้มูลค่า GSDP ของรัฐด้านเกษตรกรรมมีมูลค่าสูงกว่ากิจกรรมการผลิตด้านอุตสาหกรรม

ตารางภาคผนวก ข6 ผลิตภัณฑ์มวลรวมของรัฐอัสสัม แยกตามสาขาการผลิต หน่วย: ล้านรูปี

สาขาการผลิต	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551
ภาคเกษตรกรรม	**122,655**	**121,007**	**120,237**	**121,706**	**123,549**	**121,880**	**125,246**	**124,008**	**124,844**	**132,871**
เกษตรกรรม	112,289	110,602	109,657	110,410	112,105	110,650	113,760	113,098	113,552	121,776
ป่าไม้และการตัดไม้	4,653	4,724	4,793	4,877	4,957	4,554	4,606	4,675	4,628	4,671
การประมง	5,714	5,681	5,788	6,419	6,487	6,676	6,879	6,235	6,665	6,424
ภาคอุตสาหกรรม	**63,718**	**64,295**	**68,717**	**82,144**	**91,643**	**96,786**	**99,463**	**99,322**	**102,671**	**106,614**
เหมืองแร่และการระเบิดหิน	19,247	19,457	18,490	18,905	19,085	20,019	20,917	21,061	19,091	19,936
อุตสาหกรรมการผลิต	26,681	22,927	27,821	37,560	42,227	44,294	44,970	45,732	50,019	52,654
การก่อสร้าง	14,362	17,774	19,060	19,409	23,542	24,020	24,980	24,822	25,155	25,492
การไฟฟ้า ก๊าซ และการปประปา	3,427	4,138	3,346	6,270	6,789	8,453	8,596	7,707	8,407	8,531
ภาคบริการ	**161,959**	**171,848**	**177,462**	**188,483**	**200,761**	**212,831**	**228,116**	**251,686**	**274,708**	**293,701**
การคมนาคมขนส่งทางรถไฟ	6,114	5,125	5,962	6,993	7,446	8,815	9,847	11,383	12,440	13,498
การขนส่งทางอื่นๆ	10,630	11,259	11,556	11,706	13,197	13,841	14,464	265	272	280
การเก็บรักษา	206	229	222	216	220	223	208	15,447	16,624	17,098
การสื่อสาร	5,712	4,801	4,765	6,215	7,225	8,630	10,057	13,850	18,094	21,073
กาค้า โรงแรม และร้านอาหาร	40,130	43,227	45,226	50,909	54,592	58,555	64,478	79,792	83,802	88,888
ธนาคารและการประกันภัย	11,380	11,601	12,252	14,032	13,158	13,265	13,992	17,441	20,429	22,963
อสังหาริมทรัพย์ กรรมสิทธิ์ใน อาคารบ้านเรือน และธุรกิจบริการ	11,750	12,169	12,535	12,910	13,351	13,621	15,727	14,076	14,643	15,007
การบริหารสาธารณะ	22,323	24,125	24,457	24,438	25,945	26,031	26,244	26,485	32,678	34,514
บริการอื่นๆ	53,714	59,312	60,487	61,065	65,627	69,850	73,098	72,948	75,727	80,380
GSDP	**348,332**	**357,150**	**366,417**	**392,333**	**415,953**	**431,497**	**452,824**	**475,015**	**502,224**	**533,185**

ที่มา: Central Statistical Organization (2553)

2.3 ภาคอุตสาหกรรมและการลงทุนของรัฐอัสสัม

รัฐอัสสัมเป็นรัฐที่มีแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ อาทิ ก๊าซธรรมชาติ น้ำมันดิบ ยางธรรมชาติ ชา และแร่ โดยน้ำมันดิบ (Crude Oil) ของรัฐอัสสัมมีปริมาณการผลิตสูงถึงร้อยละ 15 ของปริมาณน้ำมันดิบทั้งหมดที่ประเทศอินเดียผลิตได้ อีกทั้งมีขนาดเศรษฐกิจใหญ่ที่สุดในบรรดารัฐต่างๆ ทางตะวันออกเฉียงเหนือของอินเดีย และมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบกว่ารัฐอื่นๆ ทางตะวันออกเฉียงเหนือของอินเดียด้านที่ตั้ง ที่สามารถช่วยส่งเสริมความต้องการและการตลาดให้แก่รัฐอื่นๆ ในอินเดียทางตะวันออกเฉียงเหนือได้เป็นอย่างดี รัฐอัสสัมเป็นประตูสู่ภูมิภาคสู่ภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือของอินเดีย ประเทศเพื่อนบ้าน ไม่ว่าจะเป็น พม่า จีน บังคลาเทส เนปาล ภูฏาน และไทย จะเป็นโอกาสทางการค้าที่ดีแก่อินเดีย และรัฐอัสสัมนับว่า เป็นรัฐที่สามารถสร้างโอกาสทางการค้าและการลงทุนได้อย่างไม่รู้จบ นอกจากนี้ รัฐอัสสัมยังมีจุดแข็งที่จะเสริมสร้างศักยภาพการค้าระหว่างประเทศในอนาคต จากความสามารถในการศึกษาและการใช้ภาษาอังกฤษของประชากรในรัฐ

สำหรับนโยบายด้านอุตสาหกรรมและการลงทุนของรัฐอัสสัม รัฐบาลมีนโยบายที่ต้องการสร้างงานและสร้างรายได้ให้เกิดขึ้นภายในรัฐจากศักยภาพด้านทรัพยากรธรรมชาติที่มี ซึ่งประชากรกว่าร้อยละ 80 ของรัฐอาศัยอยู่ในชนบท รายได้ทั้งทางตรงและทางอ้อมของประชากรส่วนใหญ่มาจากภาคเกษตรกรรม ซึ่งความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติสามารถนำไปพัฒนาและสร้างโอกาสให้เกิดเป็นอุตสาหกรรมที่สร้างงาน สร้างรายได้ให้แก่รัฐอัสสัมได้ ดังนี้

1) การปลูกพืชที่มีความหลากหลายในภาคการเกษตร (Multi Cropping in Agricultural Sector)

เนื่องจากพื้นที่การเกษตรอันกว้างใหญ่และมีความอุดมสมบูรณ์ของรัฐอัสสัม แต่เกษตรกรส่วนใหญ่ทำการเกษตรในพืชชนิดเดียวและฤดูเดียวในแต่ละปี ดังนั้นหากมีการส่งเสริมให้มีการปลูกพืชระยะสั้นแต่มีความหลากหลาย เพื่อให้สามารถใช้ศักยภาพของพื้นที่เพาะปลูกที่มีภายในรัฐอย่างเต็มที่ ย่อมจะเป็นการสร้างโอกาสและรายได้ให้แก่ประชากรในรัฐให้มีรายได้ตลอดทั้งปี มีผลผลิตออกสู่ตลาดหลากหลายชนิด เกิดความต้องการในสินค้าเกษตรของรัฐมากขึ้น อีกทั้งสามารถต่อยอดธุรกิจให้เกิดกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่มีความหลากหลายเพิ่มขึ้น และสร้างโอกาสการลงทุน การจ้างงานให้เกิดขึ้นภายในรัฐได้

2) จัดตั้งกองทุนพิเศษเพื่อการพัฒนาการและฟื้นฟูการปลูกชาของรัฐอัสสัม (Special Purpose Tea Fund: SPTF)

เนื่องจากรัฐอัสสัมเป็นแหล่งผลิตชาที่สำคัญของอินเดีย ครอบคลุมตั้งแต่บริเวณหุบเขาพุทธรา เรื่อยไปตลอดแนวเทือกเขาหิมาลัย จนถึงอ่าวเบงกอล และชาอัสสัมมีลักษณะเด่น คือ ใบชาแห้งมีลายจุดสีน้ำตาลออกทอง น้ำชาเข้มข้นมีรสเผ็ดเจืออยู่เล็กน้อย รัฐอัสสัมยังเป็นแหล่งผลิตชาเขียวรสเยี่ยมอีกแห่งหนึ่งของโลก ดังนั้นภาครัฐจึงได้จัดตั้งกองทุนเพื่อฟื้นคืนชีวิตต้นชาของรัฐอัสสัมขึ้น หรือที่เรียกว่า “กองทุนพิเศษเพื่อการพัฒนาการปลูกชา (Special Purpose Tea Fund: SPTF) ซึ่งตามนโยบายจะทำให้สวนชากว่า 700-800 สวนของรัฐได้รับประโยชน์ โดยวัตถุประสงค์หลักของกองทุนต้องการรักษาพื้นที่ และสภาพทางภูมิศาสตร์ให้มีความเหมาะสมแก่การปลูกชาของรัฐ เพื่อชาของรัฐอัสสัมที่เป็นที่รู้จักในนาม “ชาอัสสัม” สามารถคงเป็นชาอัสสัมตามต้นฉบับดั้งเดิมของรัฐ และสามารถส่งออกไปยังตลาดโลกได้มากขึ้น

3) อุตสาหกรรมไม้อัด

อุตสาหกรรมอัดสำหรับรัฐอัสสัมนับได้ว่าเป็นผู้นำตลาดของอินเดีย เนื่องจากในปี 2539 ผลิตภัณฑ์ไม้อัดเกือบร้อยละ 80 ของอินเดียมากจากรัฐอัสสัม ดังนั้นนโยบายภาคอุตสาหกรรมของรัฐอัสสัมจึงต้องการที่จะผลักดันการผลิต ผลิตภัณฑ์ไม้อัดเป็นอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพในการสร้างงานและรายได้ให้แก่รัฐ โดยภาครัฐสนับสนุนให้มีการปลูกไม้โตเร็ว เพื่อป้อนเข้าสู่โรงงานแปรรูปไม้แทนการตัดไม้จากป่าที่รัฐอัสสัมอนุรักษ์ไว้

นอกจากนี้ พบว่าอุตสาหกรรมการเกษตรอื่นๆ ที่รัฐอัสสัมมีนโยบายในการสนับสนุนให้มีการพัฒนาการผลิต เนื่องจากรัฐมีศักยภาพในการผลิต และเพื่อให้การดำเนินนโยบายบรรลุวัตถุประสงค์ในการสร้างรายได้และสร้างอาชีพให้แก่ประชากรในรัฐ ได้แก่

- อุตสาหกรรมผ้าไหม
- อุตสาหกรรมไม้ไผ่
- อุตสาหกรรมอาหารแปรรูป
- อุตสาหกรรมผลิตน้ำดื่ม
- พัฒนารัฐอัสสัมเป็นแหล่งเพาะปลูกพืชสวน

3. รัฐมณีปุระ (Manipur)

3.1 ข้อมูลทั่วไป

รัฐมณีปุระ มีเมืองหลวง คือ เมืองอิมฟาล (Imphal) มีประชากรอาศัยอยู่จำนวน 2.4 ล้านคน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 0.21 ของประชากรอินเดีย ความหนาแน่นของประชากร คือ 107 คนต่อตารางกิโลเมตร ในเนื้อที่ 22,327 ตารางกิโลเมตร มีขนาดพื้นที่ใหญ่เป็นอันดับ 23 ของประเทศอินเดีย ภูมิประเทศของรัฐมรีปุระมี 2 ลักษณะ คือ เทือบเขา หุบเขาแคบ โดย 9 ใน 10 ของพื้นที่เป็นเทือกเขา และเป็นที่ราบด้านใน

สำหรับทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญของรัฐมณีปุระ คือ ถ่านหิน แร่ทองแดง เยื่อหินทนไฟ ลิกไนต์ แร่นิกเกิล และโครไมต์ ภาษาหลักที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร คือ ภาษามณีปุริ (Manipuri) ภาษาอัสสัม (Assamese) และเบงกาลี (Bengali)

ด้านการคมนาคม เมืองอิมผาล มีสนามบินภายในประเทศที่ใหญ่เป็นอันดับ 2 ในภูมิภาค มีสายการบินอินเดียนแอร์ไลน์ และเจ็ตแอร์เวย์ บินไปยังเมืองกัลกัตตา นิวเดลี และกุวาฮาติ นอกจากนี้ ยังมีทางหลวง 3 สาย เชื่อมต่อกับเมืองสำคัญอื่นๆ ในภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีทางรถไฟ 2 สาย เชื่อมต่อกับเมืองดิมาปุระ (Dimapur) ในรัฐนาคาแลนด์ทางตอนเหนือ และเมืองจิริบัม (Jiribam) ทางตะวันตกเฉียงใต้

3.2 สภาพเศรษฐกิจ

รายได้ต่อหัวของประชากรรัฐมณีปุระอยู่ที่ราว 13,000-16,000 รูปี โดยในปี 2545 ประชากรของรัฐมีรายได้ต่อหัวอยู่ที่ 12,319 รูปี ในปี 2546-2549 มีรายได้ต่อหัวอยู่ที่ 13,389 14,334 14,663 และ 14,941 รูปี ตามลำดับ และในปี 2551 ประชากรของรัฐมีรายได้ต่อหัวอยู่ที่ 16,508 รูปี ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี 2550 ถึงร้อยละ 5.37

ตารางภาคผนวก ข7 รายได้ต่อหัวของประชากรของรัฐมณีปุระ หน่วย: รูปี

ปี	รายได้ต่อหัวของประชากร	อัตราการขยายตัว
2542	13,260	-
2543	12,157	8.32
2544	12,641	3.98
2545	12,319	-2.55
2546	13,389	8.69
2547	14,334	7.06
2548	14,663	2.3
2549	14,941	1.9
2550	15,667	4.86
2551	16,508	5.37

ที่มา: Central Statistical Organization (2553)

เมื่อพิจาณาถึงผลิตภัณฑ์มวลรวมของรัฐมณีปุระ พบว่า ในปี 2551 มีมูลค่า 48,987 ล้านรูปี เพิ่มขึ้นจากปี 2550 ร้อยละ 7.1 ซึ่งมีมูลค่า 45,727 ล้านรูปี และเมื่อย้อนไปในช่วง 5 ปีที่ผ่านมาพบว่า GSDP ของรัฐมณีปุระมีมูลค่าเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2545 มีมูลค่า 32,456 ล้านรูปี เพิ่มขึ้นเป็น 35,982 39,465 41,293 42,058 ล้านรูปี ในปี 2546 2547 2548 และ 2549 ตามลำดับ ซึ่งเมื่อพิจารณา GSDP ของรัฐมณีปุระ แยกตามกิจกรรมการผลิต พบว่า อัตราการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องของ GSDP มาจากภาคบริการ ซึ่งภาคบริการที่สำคัญของรัฐ คือ การบริหารสาธารณะ และกาค้า โรงแรม และร้านอาหาร รองลงมา คือ ภาคอุตสาหกรรม และภาคเกษตรกรรม

ตารางภาคผนวก ข8 ผลิตภัณฑ์มวลรวมของรัฐมณีปุระ หน่วย: ล้านรูปี

ปี	ผลิตภัณฑ์มวลรวมของรัฐ (Gross State Domestic Product: GSDP)	อัตราการเจริญเติบโต (%)
2542	32,602	-
2543	30,532	-6.3
2544	32,609	6.8
2545	32,456	-0.5
2546	35,982	10.9
2547	39,465	9.7
2548	41,293	4.6
2549	42,058	3.7
2550	45,727	6.8
2551	48,987	7.1

ที่มา: Central Statistical Organization (2553)

ภาคเกษตรกรรมที่สร้างรายได้ให้แก่รัฐมณีปุระมากที่สุด คือการเพาะปลูกและการทำการเกษตร ในปี 2551 พบว่า มีมูลค่า 9,408 ล้านรูปี คิดเป็นร้อยละ 84.5 ของกิจกรรมการผลิตภาคเกษตรกรรมทั้งหมดของรัฐ รองลงมา คือการทำประมง มีสัดส่วนร้อยละ 9.1 และป่าไม้และการตัดไม้ สัดส่วนร้อยละ 6.4 และสำหรับภาคอุตสาหกรรมกิจกรรมการผลิตในสาขานี้ที่มีมูลค่าสูงที่สุด คือ การก่อสร้าง[1] ในปี 2551 มีมูลค่า 11,713 ล้านรูปี คิดเป็นสัดส่วนถึงร้อยละ 71.4 ของภาคอุตสาหกรรม

[1] การก่อสร้างซึ่งการจัดแบ่งสาขาการผลิตของอินเดียจะแตกต่างจากไทย โดยอินเดียจัดให้กิจกรรมการก่อสร้างอยู่ในภาคอุตสาหกรรมในขณะที่ไทยจัดแบ่งการก่อสร้างให้อยู่ในภาคบริการ

ตารางภาคผนวก ข9 ผลิตภัณฑ์มวลรวมของรัฐมณีปุระ แยกตามสาขาการผลิต หน่วย: ล้านรูปี

สาขาการผลิต	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551
ภาคเกษตรกรรม	**8,773**	**9,142**	**9,467**	**9,144**	**10,512**	**11,506**	**10,658**	**10,395**	**10,725**	**11,126**
เกษตรกรรม	7,529	7,844	8,187	7,863	9,138	10,127	9,215	8,913	9,131	9,408
ป่าไม้และการตัดไม้	551	586	592	589	638	635	683	667	684	702
การประมง	693	712	688	692	736	745	760	815	910	1,016
ภาคอุตสาหกรรม	**7,267**	**6,488**	**7,063**	**7,729**	**9,552**	**10,977**	**12,583**	**13,611**	**14,940**	**16,396**
เหมืองแร่และการระเบิดหิน	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
อุตสาหกรรมการผลิต	1,991	2,129	2,070	2,160	2,252	2,400	2,603	2,724	2,879	3,049
การก่อสร้าง	3,924	3,033	3,669	4,297	5,818	7,261	8,421	9,344	10,452	11,713
การไฟฟ้า ก๊าซ และการปประปา	1,352	1,326	1,324	1,272	1,483	1,315	1,559	1,544	1,609	1,634
ภาคบริการ	**16,562**	**14,903**	**16,079**	**15,583**	**15,919**	**16,982**	**18,051**	**18,051**	**20,062**	**21,465**
การคมนาคมขนส่งทางรถไฟ	1	0	0	1	1	1	0	0	0	0
การขนส่งทางอื่นๆ	543	598	631	652	680	732	709	747	781	815
การเก็บรักษา	9	9	9	10	9	10	10	11	11	12
การสื่อสาร	463	381	372	399	350	372	1,261	1,907	2,513	3,105
กาค้า โรงแรม และร้านอาหาร	2,644	2,699	2,742	2,667	2,994	3,322	3,136	3,146	3,225	3,308
ธนาคารและการประกันภัย	458	565	547	701	684	746	857	1,028	1,182	1,330
อสังหาริมทรัพย์ กรรมสิทธิ์ใน อาคารบ้านเรือน และธุรกิจบริการ	1,029	1,066	1,104	1,144	1,186	1,229	1,273	1,320	1,368	1,418
การบริหารสาธารณะ	6,410	4,894	5,680	5,342	5,563	5,844	6,080	5,702	5,901	6,271
บริการอื่นๆ	5,006	4,691	4,993	4,669	4,452	4,727	4,725	4,961	5,081	5,206
GSDP	**32,602**	**30,532**	**32,609**	**32,456**	**35,982**	**39,465**	**41,293**	**42,058**	**45,727**	**48,987**

ที่มา: Central Statistical Organization (2553)

3.3 ภาคอุตสาหกรรมและการลงทุนของรัฐมณีปุระ

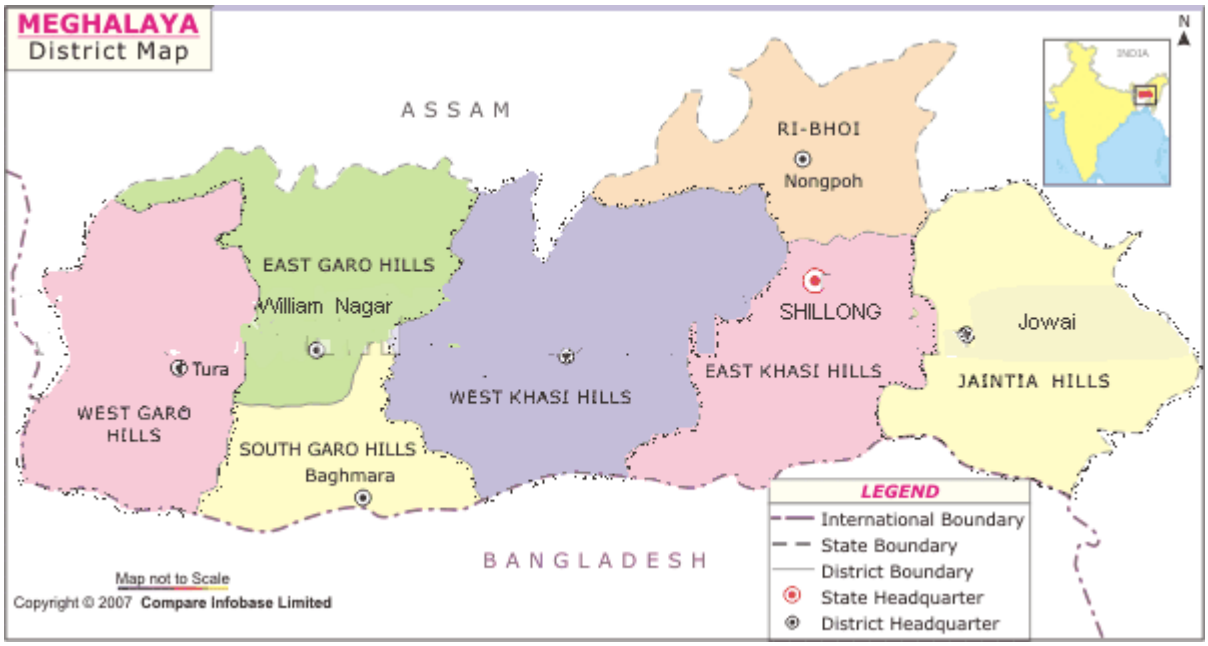
อุตสาหกรรมที่มีศักกยภาพของรัฐมณีปุระ ได้แก่ อุตสาหกรรมการเกษตร และสินค้าที่มีศักยภาพในการส่งออก ได้แก่ น้ำเสาวรส สับปะรด สับปะรดแปรรูป หน่อไม้กระป๋อง และเห็ดประป๋อง เป็นต้น

สำหรับนโยบายที่ส่งเสริมอุตสาหกรรมและการลงทุนของรัฐมณีปุระ มีด้วยกันหลายนโยบาย ได้แก่

1) การส่งเสริมอุตสาหกรรมที่ใช้วัตถุดิบและแรงงานท้องถิ่น
2) นโยบายพัฒนาโครงการพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภคที่จำเป็นต่ออุตสาหกรรม
3) การส่งเสริมอุตสาหกรรมการส่งออกไปยังประเทศเพื่อนบ้าน
4) การส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดใหญ่ในรูปแบบของการร่วมทุนระหว่างภาครัฐและเอกชน โดยมุ่งเน้นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในรัฐและคำนึงถึงการรักษาสิ่งแวดล้อม

5) การส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว อุตสาหกรรมการแปรรูปอาหาร และอุตสาหกรรมที่เกี่ยวเนื่องกับสมุนไพร โดยส่งเสริมให้มีโครงการวิจัยในอุตสาหกรรมดังกล่าว
6) การส่งเสริมการค้าชายแดนกับพม่า
7) ลดขั้นตอนและความยุ่งยากของกฎระเบียบทางการค้า

4. รัฐเมฆาลัย (Meghalaya)

4.1 ข้อมูลทั่วไป

รัฐเมฆาลัยตั้งอยู่ในภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือของอินเดีย ทางทิศเหนือและทิศตะวันออกติดกับรัฐอัสสัม และทางทิศใต้และทิศตะวันตกติดกับบังกลาเทศ ชื่อรัฐแปลว่า แหล่งอาศัยของเมฆ มีพื้นที่ 22,429 ตารางกิโลเมตร มีขนาดพื้นที่ใหญ่เป็นอันดับ 22 ของอินเดีย

พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นเทือกเขา โดยมีความสูงระหว่าง 150 - 1961 เมตร มีแม่น้ำหลายสายไหลผ่าน อยู่ในเขตป่ากึ่งร้อนชื้น สภาพอากาศชื้น เป็นรัฐที่มีฝนตกชุกที่สุดในอินเดีย มีอุณหภูมิสูงสุดไม่เกิน 28 องศาเซลเซียส และในฤดูหนาว อุณหภูมิอยู่ต่ำกว่า 0 องศาเซลเซียส ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญของรัฐ ได้แก่ ป่าไม้ ถ่านหิน หินปูน หินแกรนิต ดินขาว ดินทนไฟ ยิปซั่ม ฟอสฟอไรต์ ทรายแก้ว แร่ควอทซ แร่หินภูเขาไฟ ซิลลิมาไนต์ มีประชากรอาศัยอยู่ราว 2,319,000 คน (ปี 2544) คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 0.23 ของประชากรอินเดีย ความหนาแน่นของประชากร คือ 103 คนต่อตารางกิโลเมตร มีเมืองหลวง คือ ชิลลอง (Shillong) ภาษาที่ใช้ในการสื่อสารของรัฐ คือ ภาษา Khasi Garo และ ภาษาอังกฤษ โดยมีอัตราการรู้หนังสือร้อยละ 63

ด้านการคมนาคม พบว่า มีการเชื่อมโยงกับส่วนอื่นของอินเดียผ่านเมืองกุวาฮาติในรัฐอัสสัม มีสนามบินเล็กที่เมือง Umroi สำหรับเครื่องบินลำเล็กลงจอดได้ ซึ่งบินไปเมืองกัลกัตตา และเมือง

อัครตละ (เมืองหลวงของรัฐตริปุระ) การเดินทางภายในรัฐเป็นการเดินทางโดยรถ แต่การเชื่อมโยงทางถนนภายในรัฐยังไม่ดีนัก

4.2 สภาพเศรษฐกิจ

รัฐเมฆาลัยตั้งในจุดยุทธศาสตร์ใกล้กับประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และประเทศสมาชิก SAARC มีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ เป็นแหล่งวัตถุดิบ อีกทั้งมีแรงงานจำนวนมาก แต่ส่วนใหญ่ยังเป็นประเภทกึ่งทักษะและไร้ทักษะ

สำหรับรายได้ต่อหัวของประชากรของรัฐเมฆาลัย พบว่า มีรายได้อยู่ระหว่าง 14,000-23,000 รูปี ซึ่งเป็นรายได้ที่ค่อนข้างสูง โดยในปี 2550 รายได้ต่อหัวของประชากรของรัฐเมฆาลัยอยู่ที่ 21,597 รูปี เพิ่มขึ้นเป็น 23,069 รูปี ในปี 2551 ซึ่งขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.82

ตารางภาคผนวก ข10 รายได้ต่อหัวของประชากรของรัฐเมฆาลัย หน่วย: รูปี

ปี	รายได้ต่อหัวของประชากร	อัตราการขยายตัว
2542	14,355	-
2543	14,910	3.86
2544	15,518	4.08
2545	15,882	2.35
2546	16,658	4.89
2547	17,595	5.62
2548	18,870	7.25
2549	20,185	6.97
2550	21,597	7.00
2551	23,069	6.82

ที่มา: Central Statistical Organization (2553)

สำหรับ GSDP ของรัฐเมฆาลัย พบว่า ในปี 2550 มีมูลค่า 59,707 ล้านรูปี เพิ่มขึ้นเป็น 64,590 ล้านรูปี ในปี 2551 คิดเป็นร้อยละ 8.2 ซึ่งมูลค่า GSDP ของรัฐ ส่วนใหญ่มากจากภาคบริการ รองลงมาคือ ภาคอุตสาหกรรม และภาคเกษตรกรรม

ตารางภาคผนวก ข11 ผลิตภัณฑ์มวลรวมของรัฐเมฆาลัย หน่วย: ล้านรูปี

ปี	ผลิตภัณฑ์มวลรวมของรัฐ (Gross State Domestic Product: GSDP)	อัตราการเจริญเติบโต (%)
2542	35,781	
2543	37,734	5.5
2544	40,332	6.9
2545	41,855	3.8
2546	44,697	6.8
2547	47,882	7.1
2548	51,729	8.0
2549	55,082	6.5
2550	59,707	8.4
2551	64,590	8.2

ที่มา: Central Statistical Organization (2553)

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าภาคบริการจะเป็นสาขาการผลิตที่สร้างรายได้ให้แก่รับมากที่สุด แต่เกษตรกรรมและการเพาะปลูกกลับเป็นตัวสร้างรายได้ให้แก่รับมากที่สุดในบรรดาสาขาการผลิตที่มีทั้งหมดของรัฐ โดยในปี 2551 พบว่า มูลค่า GSDP ด้านเกษตรกรรม มีมูลค่า 11,278 ล้านรูปี

ตารางภาคผนวก ข12 ผลิตภัณฑ์มวลรวมของรัฐเมฆาลัย แยกตามสาขาการผลิต หน่วย: ล้านรูปี

สาขาการผลิต	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551
ภาคเกษตรกรรม	**8,206**	**8,691**	**8,966**	**9,538**	**9,711**	**10,341**	**10,824**	**11,067**	**11,469**	**12,419**
เกษตรกรรม	7,551	7,933	8,210	8,708	8,861	9,391	9,927	10,139	10,436	11,278
ป่าไม้และการตัดไม้	432	458	514	530	596	641	605	696	788	893
การประมง	223	301	243	300	254	309	292	232	246	248
ภาคอุตสาหกรรม	**8,339**	**9,047**	**10,104**	**10,134**	**11,483**	**12,401**	**14,207**	**15,344**	**17,762**	**19,720**
เหมืองแร่และการระเบิดหิน	3,190	3,188	4,163	3,534	4,410	4,399	4,468	4,862	5,260	5,492
อุตสาหกรรมการผลิต	644	675	673	1,008	1,129	1,310	2,420	2,754	2,817	3,080
การก่อสร้าง	3,321	3,963	4,005	4,178	4,421	4,887	5,660	6,085	7,772	9,100
การไฟฟ้า ก๊าซ และการปประปา	1,185	1,220	1,263	1,414	1,523	1,805	1,660	1,644	1,913	2,048
ภาคบริการ	**19,236**	**19,995**	**21,262**	**22,183**	**23,503**	**25,141**	**26,699**	**28,672**	**30,476**	**32,451**
การคมนาคมขนส่งทางรถไฟ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
การขนส่งทางอื่นๆ	1,822	1,936	2,102	2,269	2,464	2,855	3,005	3,267	3,557	3,880
การเก็บรักษา	8	9	9	9	10	11	12	13	13	14
การสื่อสาร	392	406	449	677	650	782	1,089	1,412	1,700	2,165
กาค้า โรงแรม และร้านอาหาร	3,432	3,546	4,113	4,140	4,715	4,901	5,287	5,962	6,317	6,849
ธนาคารและการประกันภัย	974	1,130	1,153	1,326	1,387	1,451	1,593	1,794	2,074	2,366
อสังหาริมทรัพย์ กรรมสิทธิ์ใน อาคารบ้านเรือน และธุรกิจบริการ	3,879	3,989	4,101	4,217	4,336	4,460	4,587	4,719	4,853	4,993
การบริหารสาธารณะ	5,312	5,518	5,566	5,802	6,152	6,736	6,979	7,198	7,476	7,587
บริการอื่นๆ	3,419	3,462	3,769	3,743	3,789	3,945	4,147	4,308	4,486	4,597
GSDP	35,781	37,734	40,332	41,855	44,697	47,882	51,729	55,082	59,707	64,590

ที่มา: Central Statistical Organization (2553)

4.3 ภาคอุตสาหกรรมและการลงทุนของรัฐเมฆาลัย

สำหรับอุตสาหกรรมที่สำคัญของรัฐเมฆาลัย คือ ผลผลิตทางการเกษตร ได้แก่ พืชผัก (อาทิ ข้าว ข้าวโพด มันฝรั่ง มันสำปะหลัง) เครื่องเทศและสมุนไพร (อาทิ ขิง ขมิ้น พริกไทยดำ) ดอกไม้และผลไม้ต่างๆ อาทิ ส้ม มะนาว สับปะรด ฝรั่ง ลิ้นจี่ ขนุน กล้วย พลัม สาลี่ และพีช ผลิตภัณฑ์จากป่า ใบชา มะม่วงหิมพานต์ หมาก และพลังงานน้ำ

ด้านโอกาสทางการค้าและการลงทุน พบว่า อุตสาหกรรมการแปรรูปอาหาร อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและโรงแรม การสร้างสนามกอล์ฟ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและเครือข่ายคมนาคม พลังงานน้ำ และการเพาะปลูกพรรณไม้ มีลู่ทางที่ดีสำหรับการลงทุนในรัฐเมฆาลัย สำหรับนโยบายส่งเสริมการลงทุน พบว่า รัฐบาลอินเดียได้ประกาศแผนพัฒนาภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (North East Industrial and Investment Policy 2007-2017) โดยมีสิทธิประโยชน์และมาตรการจูงใจทางการเงินต่างๆ เช่น ระยะปลอดภาษี การอุดหนุนเงินในการติดตั้งอุปกรณ์เครื่องจักร การให้สัมปทาน การส่งเสริม

การส่งออก การอุดหนุนการขนส่ง เป็นต้น อีกทั้งรัฐบาลอินเดียตั้งงบประมาณไว้ 5 แสนล้านรูปี เพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในภูมิภาค และรัฐมีนโยบายส่งเสริมอุตสาหกรรม นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว และนโยบายด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอีกด้วย

5. รัฐมิโซรัม (Mizoram)

5.1 ข้อมูลทั่วไป

รัฐมิโซรัม ตั้งอยู่ในภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือของอินเดีย ทางทิศเหนือติดกับรัฐอัสสัมและรัฐมณีปุระ ทางทิศตะวันออกและทิศใต้ติดพม่า ทางทิศตะวันตกติดกับรัฐตริปุระและบังกลาเทศ มีพื้นที่ 21,087 ตารางกิโลเมตร เป็นพื้นที่ใหญ่อันดับที่ 24 มีประชากร 889,000 คน (ปี 2544) คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 0.09 ของประชากรอินเดีย ความหนาแน่นของประชากร คือ 42 คนต่อตารางกิโลเมตร

ภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นเทือกเขา ภูมิอากาศ ฤดูหนาว อุณหภูมิระหว่าง 11 - 21 องศาเซลเซียส ฤดูร้อน อุณหภูมิระหว่าง 20 - 30 องศาเซลเซียส ช่วงเดือนพฤษภาคม - กันยายน เป็นช่วงที่มีฝนตกชุก ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยทั้งปีประมาณ 2,500 มิลลิเมตร ทรัพยากรธรรมชาติรัฐ ได้แก่ ปิโตรเลียม และก๊าซธรรมชาติ ป่าไม้ หินปูน ดินเหนียว และหินเนื้อแข็งสำหรับการก่อสร้างถนน

เมืองหลวงของรัฐมิโซรัม คือ เมือง ไอซอล (Aizawl) ภาษาถิ่น คือ มิโซ และอังกฤษ ประชากรของรัฐมีอัตราการรู้หนังสือ ร้อยละ 88.49 ซึ่งสูงสุดเป็นอันดับที่ 2 ของอินเดีย ด้านการคมนาคม มีการเชื่อมโยงกับส่วนอื่นๆ ของอินเดีย พึ่งพาการสัญจรทางบกเป็นหลัก มีรถไฟวิ่งถึงเมือง Bairabi ส่วนการขนส่งสินค้าส่วนใหญ่ใช้รถบรรทุก และมีสนามบินอยู่ที่เมืองไอซอล มีเที่ยวบินเชื่อมกับเมืองกัลกัตตา อิมผาล และกุวาฮาติ

5.2 สภาพเศรษฐกิจ

รัฐมิโซรัมตั้งในจุดยุทธศาสตร์ใกล้กับประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียง ใต้ และประเทศสมาชิก SAARC มีขีดความสามารถในการผลิตไฟฟ้า (Power grid) และพลังงานน้ำ และมีพื้นที่เพาะปลูกอุดมสมบูรณ์

สำหรับรายได้ต่อหัวของประชากรของรัฐเมฆาลัย พบว่า มีรายได้อยู่ระหว่าง 16,000-20,483 รูปี ซึ่งเป็นอัตราที่ไม่ค่อยสูงนัก โดยในปี 2551 รายได้ต่อหัวของประชากร อยู่ที่ 20,483 รูปี ซึ่งมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปี 2550 ร้อยละ 3.71

ตารางภาคผนวก ข13 รายได้ต่อหัวของประชากรของรัฐมิโซรัม หน่วย: รูปี

ปี	รายได้ต่อหัวของประชากร	อัตราการขยายตัว
2542	16,443	-
2543	16,635	1.17
2544	17,245	3.67
2545	18,429	6.87
2546	18,555	0.68
2547	18,904	1.88
2548	18,616	-1.52
2549	19,220	3.24
2550	19,750	2.76
2551	20,483	3.71

ที่มา: Central Statistical Organization (2553)

เมื่อพิจารณาถึง GSDP ของรัฐมิโซรัม พบว่า มีมูลค่า 23,437 ล้านรูปี ในปี 2550 และเพิ่มขึ้นเป็น 24,952 ล้านรูปี ในปี 2551 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.5 และในปี 2552 GSDP ของรัฐอยู่ที่ 27,575 ล้านรูปี เพิ่มขึ้นจากเดิมร้อยละ 10.5

ตารางภาคผนวก ข14 ผลิตภัณฑ์มวลรวมของรัฐมิโซรัม หน่วย: ล้านรูปี

ปี	ผลิตภัณฑ์มวลรวมของรัฐ (Gross State Domestic Product: GSDP)	อัตราการเจริญเติบโต (%)
2542	15,501	-
2543	16,272	5.0
2544	17,333	6.5
2545	19,126	10.3
2546	19,743	3.2
2547	20,563	4.2
2548	21,051	2.4
2549	22,206	5.5
2550	23,437	5.5
2551	24,952	6.5
2552	27,575	10.5

ที่มา: Central Statistical Organization (2553)

เมื่อพิจารณาแยกตามสามขากรผลิต พบว่า มูลค่าภาคบริการมีสัดส่วนสูงที่สุด รองลงมา คือ ภาคอุตสาหกรรม และเกษตรกรรม และสำหรับภาคบริการที่มีมูลค่าสูงสุดในปี 2552 คือ การบริหารสาธารณะ รองลงมา คือ อสังหาริมทรัพย์ฯ และธุรกิจบริการ การค้า โรงแรม และร้านอาหาร ซึ่งมีมูลค่า 5,621 5,463 และ 2,410 ล้านรูปี ตามลำดับ

ตารางภาคผนวก ข15 ผลิตภัณฑ์มวลรวมของรัฐมิโซรัม แยกตามสาขาการผลิต หน่วย: ล้านรูปี

สาขาการผลิต	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552
ภาคเกษตรกรรม	**3,491**	**3,237**	**3,261**	**3,392**	**3,347**	**3,493**	**3,584**	**3,650**	**3,758**	**3,851**	**4,024**
เกษตรกรรม	3,179	2,907	2,910	3,006	2,956	3,079	3,154	3,205	3,293	3,368	3,706
ป่าไม้และการตัดไม้	149	167	174	204	183	206	218	223	238	250	183
การประมง	163	163	178	183	208	208	211	222	226	233	135
ภาคอุตสาหกรรม	**2,500**	**2,688**	**3,004**	**3,445**	**3,644**	**3,511**	**4,137**	**4,473**	**4,792**	**5,330**	**5,446**
เหมืองแร่และการระเบิดหิน	78	24	47	18	69	65	44	49	55	63	207
อุตสาหกรรมการผลิต	245	256	263	264	290	287	392	421	453	486	-
การก่อสร้าง	1,521	1,577	1,959	2,215	2,522	2,336	2,903	3,177	3,431	3,901	3,533
การไฟฟ้า ก๊าซ และการปประปา	657	832	735	949	763	823	799	825	853	881	896
ภาคบริการ	**9,510**	**10,347**	**11,068**	**12,290**	**12,752**	**13,559**	**13,330**	**14,083**	**14,887**	**15,770**	**18,105**
การคมนาคมขนส่งทางรถไฟ	2	2	2	3	3	3	3	3	3	3	4
การขนส่งทางอื่นๆ	209	249	278	293	335	379	377	417	466	522	521
การเก็บรักษา	6	6	6	6	6	7	7	7	7	7	8
การสื่อสาร	98	92	102	128	113	177	264	312	368	435	576
กาค้า โรงแรม และร้านอาหาร	1,502	1,343	1,393	1,382	1,448	1,472	1,485	1,543	1,579	1,617	2,410
ธนาคารและการประกันภัย	387	443	410	629	647	715	834	916	1,006	1,105	1,249
อสังหาริมทรัพย์ กรรมสิทธิ์ในอาคารบ้านเรือน และธุรกิจบริการ	2,277	2,483	2,708	2,953	3,223	3,531	3,774	4,137	4,538	4,982	5,463
การบริหารสาธารณะ	2,747	3,216	3,626	4,411	4,414	4,602	4,121	4,255	4,393	4,536	5,621
บริการอื่นๆ	2,282	2,513	2,544	2,486	2,565	2,673	2,467	2,494	2,528	2,563	2,768
GSDP	**15,501**	**16,272**	**17,333**	**19,126**	**19,743**	**20,563**	**21,051**	**22,206**	**23,437**	**24,952**	**27,575**

ที่มา: Central Statistical Organization (2553)

5.3 ภาคอุตสาหกรรมและการลงทุนของรัฐมิโซรัม

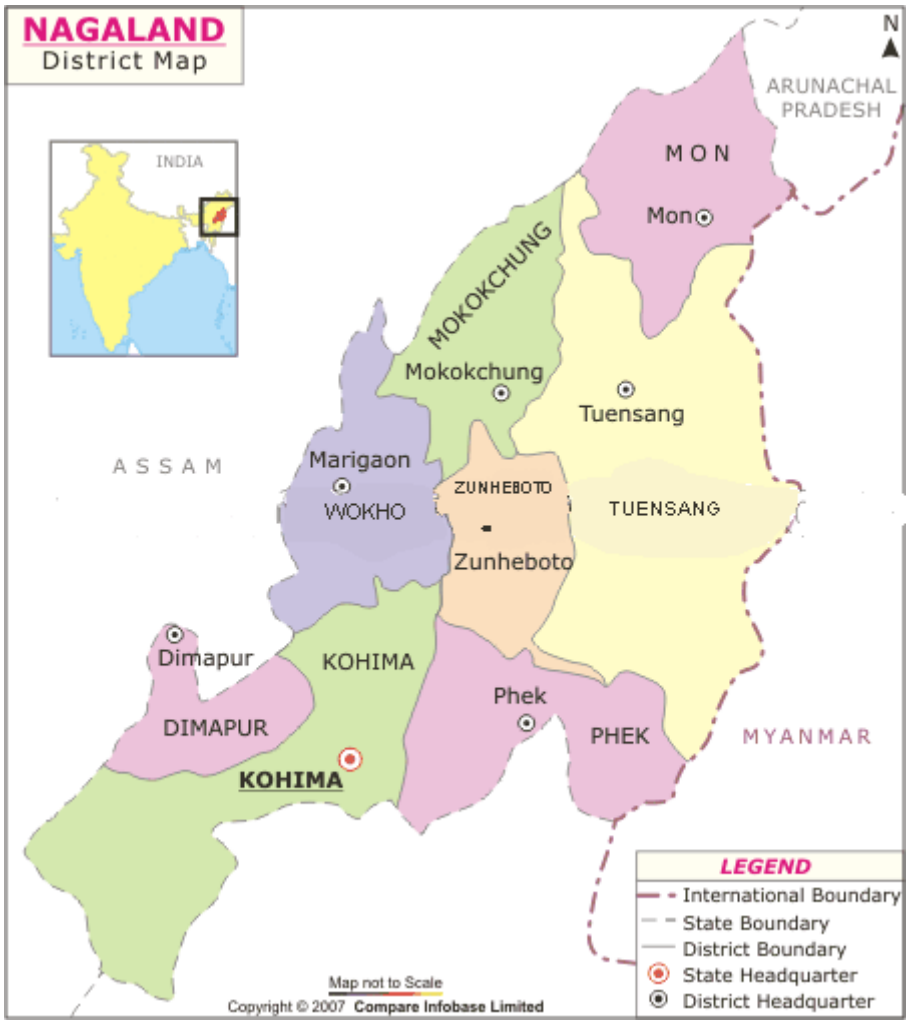
สำหรับอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญของรัฐมิโซรัม ได้แก่ ไม้ไผ่ หวาย ผลไม้ (ส้ม สับปะรด กล้วย มะละกอ) ผัก (มะเขือเทศ มันฝรั่ง มันเทศ) เครื่องเทศ (พริก กระเทียม ขิง ขมิ้น พริกไทยดำ ลูกกระวาน กาแฟ มะพร้าว หมาก งา ฝ้าย) กล้วยไม้ ชา ศิลปหัตถกรรมจากไม้ไผ่และหวาย

ด้านโอกาสทางการค้าและการลงทุน พบว่า อุตสาหกรรมที่มีลู่ทางและโอกาส ได้แก่

1) อุตสาหกรรมการแปรรูปอาหาร
2) อุตสาหกรรมการเพาะปลูกพรรณไม้
3) อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม
4) อุตสาหกรรมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและเครือข่ายคมนาคม
5) อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่

นอกจากนี้ นโยบายที่ส่งเสริมการลงทุน ได้แก่ การที่ รัฐบาลอินเดียได้ประกาศแผนพัฒนาภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (North East Industrial and Investment Policy 2007-2017) โดยมีมาตรการจูงใจทางการเงินต่างๆ เช่น ระยะปลอดภาษี การอุดหนุนเงินในการติดตั้งอุปกรณ์เครื่องจักร การให้สัมปทาน การส่งเสริมการส่งออก การอุดหนุนการขนส่ง เป็นต้น อีกทั้ง รัฐบาลอินเดียตั้งงบประมาณไว้ 5 แสนล้านรูปีเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในภูมิภาค และนโยบายส่งเสริมอุตสาหกรรม นโยบายอุตสาหกรรมไม้ไผ่ นโยบายด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

6. รัฐนากาแลนด์ (Nagaland)

6.1 ข้อมูลทั่วไป

ประชากรของรัฐนากาแลนด์มีถิ่นกำเนิดมาจากเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อาศัยอยู่ตามแนวชายแดนพม่า-อินเดีย โดยประชากรของรัฐมีจำนวนเพียง 2 ล้านคน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 0.19 ของประชากรอินเดีย ความหนาแน่นของประชากร คือ 120 คนต่อตารางกิโลเมตร มีพื้นที่ 16,579 ตารางกิโลเมตร เมืองหลวงของรัฐนากาแลนด์ คือ เมืองโกฮิมา (Kohima) ภาษาที่ใช้ในการสื่อสารมีหลายภาษา ได้แก่ ภาษานากา (Nagamese) ภาท้องถิ่นนากา (Various Naga Language) ฮินดี (Hindi) และภาษาอังกฤษ (English)

ภูมิประเทศมีลักษณะเป็นเทือกเขาและหุบเขาลึกภูมิอากาศ ฤดูหนาวมีอุณหภูมิระหว่าง 4 - 24 องศาเซลเซียส ฤดูร้อนมีอุณหภูมิระหว่าง 16 - 31 องศาเซลเซียส ช่วงเดือนพฤษภาคม - สิงหาคม เป็น

ช่วงที่มีฝนตกชุก ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยทั้งปีประมาณ 2,000 - 2,500 มิลลิเมตร ทรัยากรธรรมชาติของรัฐ คือ ถ่านหิน หินปูน ปิโตรเลียมและก๊าซธรรมชาติ และ ป่าไม้

สำหรับการคมนาคม มีการเชื่อมโยงกับส่วนอื่นๆ ของอินเดียซึ่งเป็นการพึ่งพาการสัญจรทางบกเป็นหลัก และสำหรับการขนส่งสินค้าส่วนใหญ่จะใช้รถบรรทุกและรถไฟ

6.2 สภาพเศรษฐกิจ

รัฐนากาแลนด์ตั้งในจุดยุทธศาสตร์ใกล้กับประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และประเทศสมาชิก SAARC มีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ เป็นแหล่งวัตถุดิบ มีแรงงานจำนวนมาก แต่ส่วนใหญ่ยังเป็นประเภทกึ่งทักษะและไร้ทักษะ และรัฐมีนโยบายส่งเสริมการลงทุน

เมื่อพิจารณาถึง รายได้ต่อหัวของประชากรของรัฐนากาแลนด์ พบว่ามีรายได้อยู่ระหว่าง 13,000-17,000 รูปี ข้อมูลล่าสุดปี 2549 พบว่า รายได้ต่อหัวของประชากรของรัฐ อยู่ที่ 17,129 รูปี เพิ่มขึ้นจากปี 2548 เพียงร้อยละ 0.71

ตารางภาคผนวก ข16 รายได้ต่อหัวของประชากรของรัฐนากาแลนด์ หน่วย: รูปี

ปี	รายได้ต่อหัวของประชากร	อัตราการขยายตัว
2542	13,819	-
2543	15,746	11.29
2544	16,540	5.97
2545	17,409	4.64
2546	17,319	-0.52
2547	17,269	-0.29
2548	17,008	-1.51
2549	17,129	0.71
2550	NA	NA
2551	NA	NA

ที่มา: Central Statistical Organization (2553)

สำหรับผลิตภัณฑ์มวลรวมของรัฐนากาแลนด์ พบว่า ปี 2549 มีมูลค่า 48,499 ล้านรูปี เพิ่มขึ้นจากปี 2548 ร้อยละ 6.5 ซึ่งมีมูลค่าอยู่ที่ 45,537 ล้านรูปี

ตารางภาคผนวก ข17 ผลิตภัณฑ์มวลรวมของรัฐนากาแลนด์ หน่วย: ล้านรูปี

ปี	ผลิตภัณฑ์มวลรวมของรัฐ (Gross State Domestic Product: GSDP)	อัตราการเจริญเติบโต (%)
2542	28,023	-
2543	32,670	16.6
2544	36,406	11.4
2545	39,846	9.5
2546	41,852	5.0
2547	43,767	4.6
2548	45,537	4.0
2549	48,499	6.5

ที่มา: Central Statistical Organization (2553)

สาขาการผลิตที่สร้างรายได้ให้แก่รัฐนากาแลนด์มากที่สุด คือ ภาคบริการ ปี 2549 มีมูลค่า 24,642 ล้านรูปี รองลงมา คือ ภาคเกษตรกรรม และภาคอุตสาหกรรม

ตารางภาคผนวก ข18 ผลิตภัณฑ์มวลรวมของรัฐนากาแลนด์ แยกตามสาขาการผลิต หน่วย: ล้านรูปี

สาขาการผลิต	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549
ภาคเกษตรกรรม	**7,871**	**10,279**	**11,607**	**13,078**	**13,799**	**15,045**	**15,577**	**15,920**
เกษตรกรรม	6,661	9,059	10,349	11,800	12,499	13,654	13,887	13,966
ป่าไม้และการตัดไม้	982	989	1,017	1,028	1,118	1,168	1,438	1,689
การประมง	228	231	242	251	182	223	252	264
ภาคอุตสาหกรรม	**3,738**	**4,296**	**5,023**	**5,858**	**6,145**	**6,234**	**6,888**	**7,938**
เหมืองแร่และการระเบิดหิน	5	11	22	29	34	35	36	37
อุตสาหกรรมการผลิต	529	564	636	712	760	751	762	1,002
การก่อสร้าง	2,792	3,258	3,840	4,519	4,657	4,750	5,346	6,147
การไฟฟ้า ก๊าซ และการปประปา	411	464	525	597	694	698	744	752
ภาคบริการ	**16,415**	**18,095**	**19,776**	**20,911**	**21,908**	**22,487**	**23,073**	**24,642**
การคมนาคมขนส่งทางรถไฟ	12	19	22	26	28	34	36	42
การขนส่งทางอื่นๆ	4,368	4,457	4,593	4,873	5,080	5,170	5,328	5,495
การเก็บรักษา	3	4	4	4	9	10	10	12
การสื่อสาร	156	189	189	252	298	321	356	742
กาค้า โรงแรม และร้านอาหาร	1,438	1,466	1,569	1,584	1,608	1,627	1,676	1,741
ธนาคารและการประกันภัย	304	472	567	607	658	669	739	914
อสังหาริมทรัพย์ กรรมสิทธิ์ในอาคารบ้านเรือน และธุรกิจบริการ	3,075	3,599	3,712	3,897	4,435	4,725	4,873	5,045
การบริหารสาธารณะ	4,368	5,098	5,722	6,181	6,200	6,261	6,345	6,534
บริการอื่นๆ	2,692	2,791	3,398	3,485	3,594	3,669	3,710	4,118
GSDP	**28,023**	**32,670**	**36,406**	**39,846**	**41,852**	**43,767**	**45,537**	**48,499**

ที่มา: Central Statistical Organization (2553)

6.3 ภาคอุตสาหกรรมและการลงทุนของรัฐนากาแลนด์

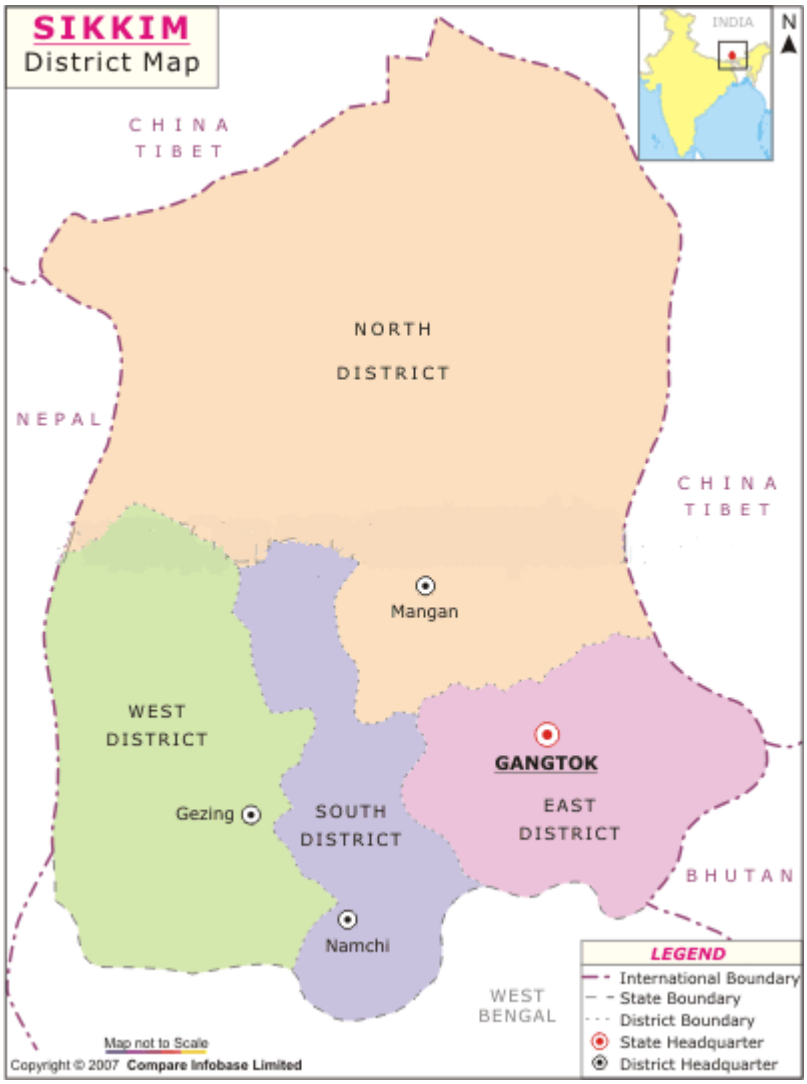
สำหรับอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญของรัฐนากาแลนด์ ได้แก่ สมุนไพร รวมทั้งโสม และพืชที่มีกลิ่นหอม ไม้ไผ่และหวาย ข้าว ข้าวโพด ถั่ว กาแฟ ชา ผัก

ด้านโอกาสทางการค้าและการลงทุน พบว่าอุตสาหกรรมที่มีลู่ทางและโอกาส ได้แก่

1) อุตสาหกรรมการแปรรูปอาหาร
2) อุตสาหกรรมการเพาะปลูกพรรณไม้
3) อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม
4) อุตสาหกรรมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและเครือข่ายคมนาคม
5) อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่

นอกจากนี้นโยบายที่ส่งเสริมการลงทุน ได้แก่ การที่รัฐบาลอินเดียได้ประกาศแผนพัฒนาภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (North East Industrial and Investment Policy 2007-2017) โดยมีมาตรการจูงใจทางการเงินต่างๆ เช่น ระยะปลอดภาษี การอุดหนุนเงินในการติดตั้งอุปกรณ์เครื่องจักร การให้สัมปทานการส่งเสริมการส่งออก การอุดหนุนการขนส่ง เป็นต้น อีกทั้ง รัฐบาลอินเดียตั้งงบประมาณไว้ 5 แสนล้านรูปีเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในภูมิภาค และนโยบายส่งเสริมอุตสาหกรรม นโยบายอุตสาหกรรมไม้ไผ่ นโยบายด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

7. รัฐสิกขิม (Sikkim)

7.1 ข้อมูลทั่วไป

รัฐสิกขิมตั้งอยู่ในภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีเขตอาณาติดกับเนปาลทางทิศตะวันตก ติดกับจีนและเขตปกครองตนเองทิเบตทางทิศเหนือ และภูฏานทางทิศตะวันออก มีพื้นที่ 7,096 ตารางกิโลเมตร เป็นพื้นที่ใหญ่อันดับที่ 28 ภูมิประเทศ พื้นที่เป็นภูเขาสูง ตั้งแต่ 280 - 8,585 เมตร โดยมีเทือกเขาหิมาลัยรายล้อม และมียอดเขา Kangchenjunga เป็นจุดสูงสุด ภูมิอากาศ มี 5 ฤดู ได้แก่ ฤดูหนาว ฤดูใบไม้ผลิ ฤดูร้อน ฤดูใบไม้ร่วง และมรสุมช่วงเดือนมิถุนายน – กันยายน มีอุณหภูมิเฉลี่ย 18 องศาเซลเซียส จำนวนประชากรมีราว 540,493 คน (ปี 2544) คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 0.1 ของประชากรอินเดีย ความหนาแน่นของประชากร คือ 76 คนต่อตารางกิโลเมตร โดยรัฐสิกขิมมีเมืองหลวง คือ กังต็อก (Gangtok) มีภาษาถิ่น ได้แก่ Lepcha, Bhutia, Limbu, และ Nepali

สำหรับการคมนาคม พบว่ามีจุดเชื่อมโยงที่สำคัญอยู่ที่ เมือง Silliguri (รัฐเบงกอลตะวันตก) ซึ่งสามารถใช้เส้นทางบก (รถยนต์) เข้าสู่รัฐสิกขิมได้ และเมือง Badogra ในรัฐเบงกอลตะวันตกเป็นจุดต่อการเดินทางทางอากาศ ซึ่งใช้เฮลิคอปเตอร์ มีลานบินเฮลิคอปเตอร์แห่งเดียวที่เมืองกังต็อก

7.2 สภาพเศรษฐกิจ

ศักยภาพทางเศรษฐกิจของรัฐ มีจุดผ่านแดนกับจีนที่ช่อง Nathula ซึ่งเป็นด่านการค้าที่สำคัญ มีกำลังผลิตพลังงานเพียงพอ และมีแรงงานที่มีทักษะ สำหรับรายได้ต่อหัวของประชากรของรัฐ พบว่าในปี 2551 อยู่ที่ 25,257 รูปี เพิ่มขึ้นจากปี 2550 ร้อยละ 6.64

ตารางภาคผนวก ข19 รายได้ต่อหัวของประชากรของรัฐสิกขิม หน่วย: รูปี

ปี	รายได้ต่อหัวของประชากร	อัตราการขยายตัว
2542	14,890	-
2543	15,305	2.79
2544	15,953	4.23
2545	17,065	6.97
2546	18,159	6.41
2547	19,332	6.46
2548	20,777	7.47
2549	22,277	7.22
2550	23,684	6.32
2551	25,257	6.64

ที่มา: Central Statistical Organization (2553)

สำหรับ GSDP ของรัฐ พบว่า ปี 2551 มีมูลค่า 17,556 ล้านรูปี เพิ่มขึ้นจากปี 2550 ที่มีมูลค่าอยู่ที่ 16,264 ล้านรูปี โดยเพิ่มขึ้น ร้อยละ 7.9 ซึ่งอัตราการขยายตัวเฉลี่ยของรัฐอยู่ที่ประมาณร้อยละ 7

ตารางภาคผนวก ข20 ผลิตภัณฑ์มวลรวมของรัฐสิกขิม หน่วย: ล้านรูปี

ปี	ผลิตภัณฑ์มวลรวมของรัฐ (Gross State Domestic Product: GSDP)	อัตราการเจริญเติบโต (%)
2542	8,958	-
2543	9,639	7.6
2544	10,403	7.9
2545	11,163	7.3
2546	12,038	7.8
2547	12,974	7.8
2548	14,132	8.9
2549	15,138	7.1
2550	16,264	7.4
2551	17,556	7.9

ที่มา: Central Statistical Organization (2553)

สำหรับรายได้สำคัญของรัฐมาจาก ภาคบริการ โดยในปี 2551 พบว่ามีมูลค่า 9,427 ล้านรูปี ในขณะที่ภาคอุตสาหกรรม และ ภาคเกษตรกรรม มีมูลค่าอยู่ที่ 5,077 และ 3,053 ล้านรูปี ตามลำดับ

ตารางภาคผนวก ข21 ผลิตภัณฑ์มวลรวมของรัฐสิกขิม แยกตามสาขาการผลิต หน่วย: ล้านรูปี

สาขาการผลิต	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551
ภาคเกษตรกรรม	**1,958**	**2,086**	**2,232**	**2,370**	**2,554**	**2,686**	**2,791**	**2,854**	**2,946**	**3,053**
เกษตรกรรม	1,831	1,958	2,102	2,240	2,424	2,557	2,661	2,724	2,815	2,922
ป่าไม้และการตัดไม้	121	122	124	124	123	123	123	122	123	124
การประมง	6	6	6	6	6	6	7	7	7	7
ภาคอุตสาหกรรม	**1,722**	**2,235**	**2,575**	**2,819**	**3,083**	**3,420**	**3,784**	**4,180**	**4,592**	**5,077**
เหมืองแร่และการระเบิดหิน	11	12	12	13	14	15	16	17	17	18
อุตสาหกรรมการผลิต	348	364	368	383	409	437	475	512	547	584
การก่อสร้าง	944	1,069	1,374	1,636	1,854	2,117	2,394	2,771	3,127	3,550
การไฟฟ้า ก๊าซ และการปประปา	419	790	820	787	806	851	900	882	900	925
ภาคบริการ	**5,278**	**5,319**	**5,596**	**5,974**	**6,401**	**6,868**	**7,557**	**8,104**	**8,727**	**9,427**
การคมนาคมขนส่งทางรถไฟ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
การขนส่งทางอื่นๆ	220	227	238	257	287	326	352	362	374	375
การเก็บรักษา	3	3	3	3	3	4	4	4	4	4
การสื่อสาร	81	91	102	121	149	172	214	267	333	420
กาค้า โรงแรม และร้านอาหาร	530	565	604	647	681	719	742	761	794	839
ธนาคารและการประกันภัย	193	234	267	305	349	395	460	583	685	806
อสังหาริมทรัพย์ กรรมสิทธิ์ใน อาคารบ้านเรือน และธุรกิจบริการ	759	785	811	838	867	896	927	953	991	1,022
การบริหารสาธารณะ	1,675	1,635	1,734	1,861	2,014	2,193	2,460	2,636	2,848	3,086
บริการอื่นๆ	1,818	1,779	1,836	1,941	2,051	2,163	2,399	2,537	2,698	2,875
GSDP	**8,958**	**9,639**	**10,403**	**11,163**	**12,038**	**12,974**	**14,132**	**15,138**	**16,264**	**17,556**

ที่มา: Central Statistical Organization (2553)

7.3 ภาคอุตสาหกรรมและการลงทุนรัฐสิกขิม

อุตสาหกรรมที่สำคัญของรัฐ ได้แก่ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว อุตสาหกรรมบ่มชา อุตสาหกรรมการกลั่นสุรา และอุตสาหกรรมผลผลิตทางเกษตร

สำหรับโอกาสทางการค้าและการลงทุน พบว่า อุตสาหกรรมการแปรรูปอาหาร การเพาะปลูกพรรณไม้ การท่องเที่ยวและการโรงแรม การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและเครือข่ายคมนาคม และพลังงานน้ำ มีโอกาสและลู่ทางที่สดใส นอกจากนี้ นโยบายส่งเสริมการลงทุนของภาครัฐ พบว่ามีนโยบายส่งเสริมอุตสาหกรรม การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ และนโยบายด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยมีสิทธิประโยชน์และมาตรการจูงใจทางการเงินต่างๆ อาทิ ระยะปลอดภาษี การอุดหนุนเงินในการติดตั้งอุปกรณ์เครื่องจักร การให้สัมปทาน การส่งเสริมการส่งออก เป็นต้น

8. ตริปุระ (Tripura)

8.1 ข้อมูลทั่วไป

รัฐตริปุระ เป็นรัฐทางตะวันออกเฉียงเหนือของอินเดียอีกรัฐหนึ่ง มีเมืองหลวงชื่อ Agartala มีอาณาเขตทางตอนเหนือ ตอนใต้ และทางตะวันตก ติดต่อกับบังคลาเทศ ส่วนทางทิศตะวันออกติดต่อกับรัฐอัสสัมและรัฐมิโซรัม สำหรับเมืองที่สำคัญของรัฐมีด้วยกัน 12 เมือง ได้แก่ Agartala Kumarghat Dharmanagar Kailashar Teliamura Badharghat Pratapgarh Barjala Khowai Sonamura Gandhigram Kamalpur

ด้านประชากรของรัฐ พบว่า รัฐตริปุระมีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 3,199,203 คน โดยมีประชากรในวัยทำงานจำนวน 1,159,561 คน แบ่งเป็นเกษตรกรจำนวน 313,300 คน และแรงงานภาคเกษตรกรรมจำนวน 276,132 คน นอกจากนั้น เป็นครัวเรือนอุตสาหกรรมจำนวน 35,292 คน และแรงงานอื่นๆ อีกจำนวน 534,837 คน สำหรับพืชที่สำคัญที่มีการปลูกมากในรัฐตริปุระ คือ ข้าว น้ำตาล

อ้อย ฝ้าย และปอ นอกจากนี้ ยังมีการปลูกสวนขนาดใหญ่ ได้แก่ ชา กาแฟ และยาง และผลไม้ที่นิยมปลูก คือ กล้วย สับปะรด ส้ม มะม่วง กีวี ลิ้นจี่ มัน มะละกอ และมะเขือเทศ และสำหรับจุดแข็งของรัฐตริปุระ คือ เป็นรัฐผู้ผลิตยางรายใหญ่ที่สุดอันดับสองของอินเดีย มีก๊าซธรรมชาติจำนวนมาก มีท่าเรือที่สำคัญหลายท่าที่สามารถเดินทางเข้าสู่บังคลาเทศ และอัสสัมได้อย่างสะดวก และที่สำคัญเป็นรัฐที่อยู่ใกล้ท่าเรือ Chittagong ซึ่งเป็นท่าเรือที่มีขนาดใหญ่ที่สุดของบังคลาเทศ

ด้านการคมนาคม มีการเชื่อมโยงกับส่วนอื่นๆ ของอินเดีย พึ่งพาการสัญจรทางบกเป็นหลัก การขนส่งสินค้าส่วนใหญ่ใช้รถบรรทุกและรถไฟ และสนามบินอยู่ที่เมืองอัครตละ มีเที่ยวบินเชื่อมกับเมืองกัลกัตตา และกุวาฮาติ

8.2 สภาพเศรษฐกิจ

รัฐตริปุระตั้งในจุดยุทธศาสตร์ใกล้กับประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และประเทศสมาชิก SAARC เป็นส่วนหนึ่งของนโยบายมองตะวันออก (Look East) ของรัฐบาลอินเดียมีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ เป็นแหล่งวัตถุดิบ และมีแรงงานจำนวนมาก แต่ส่วนใหญ่ยังเป็นประเภทกึ่งทักษะและไร้ทักษะ

สำหรับรายได้ต่อหัวของประชากรของรัฐตริปุระ พบว่า ปี 2550 อยู่ที่ 22,493 รูปี เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า ร้อยละ 3.63

ตารางภาคผนวก ข22 รายได้ต่อหัวของประชากรของรัฐตริปุระ หน่วย: รูปี

ปี	รายได้ต่อหัวของประชากร	อัตราการขยายตัว
2542	14,119	NA
2543	14,933	5.77
2544	16,947	13.49
2545	17,752	4.75
2546	18,554	4.52
2547	19,825	6.85
2548	21,524	8.57
2549	21,706	0.85
2550	22,493	3.63
2551	NA	NA

ที่มา: Central Statistical Organization (2553)

สำหรับ GSDP ของรัฐตริปุระ ในปี 2550 อยู่ที่ 83,496 ล้านรูปี เพิ่มขึ้นจากปี 2550 ร้อยละ 4.13 สำหรับสาขาการผลิตของรัฐที่สร้างรายได้มากที่สุด คือ ภาคบริการ มีมูลค่า 46,226 ล้านรูปี ในปี 2550

ตารางภาคผนวก ข23 ผลิตภัณฑ์มวลรวมของรัฐตริปุระ หน่วย: ล้านรูปี

ปี	ผลิตภัณฑ์มวลรวมของรัฐ	อัตราการขยายตัว (%)
2542	48,667	-
2543	51,526	5.88
2544	58,784	14.07
2545	62,549	6.41
2546	66,227	5.88
2547	71,618	8.14
2548	78,135	9.09
2549	80,186	2.64
2550	83,496	4.13
2551	NA	NA

ที่มา: Central Statistical Organization (2553)

ขณะที่ภาคเกษตรกรรมและภาคอุตสาหกรรม ของรัฐมีมูลค่า GSDP อยู่ที่ 19,275 และ 17,995 ล้านรูปี ซึ่งมูลค่า GSPD ของเกษตรกรรมและการเพาะปลูกมีค่าสูงที่สุดในภาคเกษตรกรรม และมูลค่า GSPD ของการก่อสร้างมีค่าสูงที่สุดในภาคอุตสาหกรรม

ตารางภาคผนวก ข24 ผลิตภัณฑ์มวลรวมของรัฐตริปุระ แยกตามสาขาการผลิต หน่วย: ล้านรูปี

สาขาการผลิต	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550
ภาคเกษตรกรรม	**14,533**	**13,156**	**15,996**	**15,842**	**16,667**	**17,237**	**18,658**	**19,197**	**19,275**
เกษตรกรรม	13,268	11,878	14,682	14,432	15,176	15,719	16,870	17,057	17,057
ป่าไม้และการตัดไม้	586	583	602	626	624	638	644	520	539
การประมง	679	695	712	784	868	881	1,145	1,619	1,679
ภาคอุตสาหกรรม	**7,469**	**10,986**	**12,729**	**13,783**	**15,694**	**16,341**	**18,260**	**17,471**	**17,995**
เหมืองแร่และการระเบิดหิน	599	561	612	657	711	699	1,142	1,234	1,279
อุตสาหกรรมการผลิต	1,050	2,103	1,598	1,362	1,642	1,571	3,065	2,058	2,119
การก่อสร้าง	4,357	7,057	8,749	9,800	12,147	12,151	12,508	12,738	13,114
การไฟฟ้า ก๊าซ และการปประปา	1,463	1,266	1,771	1,964	1,194	1,921	1,546	1,441	1,484
ภาคบริการ	**26,666**	**27,384**	**30,059**	**32,925**	**33,865**	**38,040**	**41,217**	**43,519**	**46,226**
การคมนาคมขนส่งทางรถไฟ	10	10	9	13	14	19	21	24	26
การขนส่งทางอื่นๆ	740	738	757	854	1,093	1,129	1,334	1,416	1,504
การเก็บรักษา	24	25	25	22	23	25	26	29	31
การสื่อสาร	1,153	1,173	1,265	1,889	1,730	1,968	3,038	3,933	4,182
กาค้า โรงแรม และร้านอาหาร	7,501	7,997	8,343	8,427	8,900	9,157	10,438	10,500	11,152
ธนาคารและการประกันภัย	1,001	1,124	1,175	1,436	1,375	1,487	1,598	1,926	2,045
อสังหาริมทรัพย์ กรรมสิทธิ์ใน อาคาร บ้านเรือน และธุรกิจบริการ	1,630	1,791	1,972	2,458	2,774	3,139	3,336	3,881	4,122
การบริหารสาธารณะ	6,831	6,013	7,340	8,094	8,293	8,969	9,166	9,417	10,002
บริการอื่นๆ	7,776	8,514	9,172	9,732	9,664	12,146	12,259	12,393	13,162
GSDP	**48,667**	**51,526**	**58,784**	**62,549**	**66,227**	**71,618**	**78,135**	**80,186**	**83,496**

ที่มา: Central Statistical Organization (2553)

8.3 ภาคอุตสาหกรรมและการลงทุนรัฐตริปุระ

สำหรับด้านอุตสาหกรรมของรัฐตริปุระ พบว่า มีอุตสาหกรรมที่มีความเหมาะสมในการพัฒนาและสมควรได้รับการสนับสนุน ได้แก่

1) Jute Mill

โรงงานแปรรูปปอ เนื่องจากปอเป็นพืชหลักของรัฐตริปุระ สามารถปลูกได้ทั่วทั้งรัฐ อีกทั้งปริมาณและคุณภาพของปอที่รัฐตริปุระปลูกได้ยังมีปริมาณและคุณภาพโยฌฉลี่ยแล้วสูงกว่าที่อินเดียสามารถผลิตได้

2) Fruit Canning Plant

โรงงานผลิตผลไม้กระป๋อง เนื่องจากรัฐตริปุระมีสภาพภูมิอากาศและดินที่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของสับปะรดเป็นอย่างมาก ส่งผลให้สับปะรดสดมีปริมาณมากเกินการบริโภคของประชากร

ในรัฐ ทำให้สับปะรดเน่าเสียและเสียหาย ดังนั้นการตั้งโรงงานแปรรูปเป็นสับปะรดกระป๋องจึงมีโอกาสและลู่ทางที่ดีสำหรับรัฐตริปุระ

3) โรงรีดเหล็กซ้ำ (Rerolling Mill)
4) การผลิตแก้ว
5) โรงงานผลิตอิฐ
6) โรงแรม
7) Workshop and repair facilities
8) ผลิตภัณฑ์พลาสติก
9) โรงงานผลิตน้ำมันรำข้าว
10) สารขจัดศัตรูพืช